

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА БАЙРАМ ТАБРИГИ

Қадрли ватандошлар!

Аввало, сиз, азизларни, кўпмиллатли бутун халқимизни кутлуг айём – Хотира ва қадрлаш куни ҳамда Иккинчи жаҳон урушида қозонилган буюк Ғалабанинг 80 йиллиги билан чин қалбимдан му-боракбод этиб, барчангизга ўзимнинг юксак ҳурматим ва эзгу тил-лақларимни билдиришдан бахтиёрман.

Мана шу ҳаяжонли, айна пайтда изтиробли дамларда инсо-ниятни фашизм балосидан ҳалос этишга муносиб ҳисса қўшган қаҳрамон аждодларимизни ёд этиб, уларнинг ёрқин хотираси ол-дида таъзим қиламиз.

Бугунги кунда Янги Ўзбекистонни барпо этишда олтинга тенг дуолари, маслаҳатлари билан фаол иштирок этиб келаётган муҳтарам уруш ва меҳнат фахрийларига алоҳида қутлов ва та-шаккурларимизни изҳор этамиз.

Ҳеч шубҳасиз, тинч ва фаровон ҳаёт посбонлари улуғланади-ган ушбу мунаввар айёмда мустақиллик йилларида Ватанимиз озодлиги, халқимиз осойишталигини ҳимоя қилиш йўлида қаҳра-монларча ҳалок бўлган жасур ҳарбийларимиз хотирасига ҳурмат бажо келтириш барчамиз учун ҳам қарз, ҳам фарздор.

Азиз дўстлар!

Башарият тарихидаги энг даҳшатли қирғин бўлган Иккинчи жаҳон уруши дунё халқлари, жумладан, эл-юртимиз бошига сол-ган огир мусибатлар, мислсиз кулфат ва йўқотишлар ҳеч қачон унутилмайди.

Бу – замон ва макон соҳарасини билмайдиган чинакам мардлик ва қаҳрамонлик соломасидир.

Бундай муаззам, шонли зафарга муносиб ҳисса қўшган ма-тонатли халқимиз билан ҳар қанча фахрлансак, арзийди.

Кейинги йилларда жонқуяр олим ва мутахассисларимизнинг илмий изланишлари тўғрисида Иккинчи жаҳон уруши тарихининг янги саҳифалари билан танишмоқдамиз.

Хужжатларнинг далолат беришича, фашизмга қарши қонли жангларда ўша пайтда 6 миллион 800 минг нафарни ташкил эт-ган аҳолимизнинг қарийб 2 миллион нафари иштирок этган. Шун-дан 540 мингга яқини ҳалок бўлган, 158 минг нафари бедарак йўқолган, 50 мингдан ортиги концлагерларда мислсиз қийноқ ва азоблар тўғрисида ҳалок бўлган, 60 мингдан зиёди ногирон бўлиб қайтган.

Ўзбекистонлик аскар ва офицерлардан 214 мингга яқини жан-говар ордон ва медаллар билан мукофотлангани, 301 нафари Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга, 70 нафардан зиёди учала даражадаги «Слава» орденига сазовор бўлгани, ҳеч шубҳасиз, юртимиз вакиллари томонидан уруш майдонларида кўрсатилган жасорат ва матонатнинг юксак амалий эътирофидир.

Мамлакатимиз уруш йилларида фронтнинг мустаҳкам таъми-нот базасига айлангани, республикамыздан жанг майдонларига жуда катта миқдорда ҳарбий техника, қурол-яроғ, дори-дармон, кийим-кечак, озиқ-овқат ва бошқа зарур маҳсулотлар етказиб бе-рилгани ўша суронли даврнинг яна бир унутилмас саҳифасини ташкил этади.

Уруш олови ичида қолган ҳудудлардан юртимизга 170 дан ор-тиқ завод ва фабрика кўчириб келтирилди, қисқа муддатда 280 та янги корхона бунёд этилди.

Халқимиз гоёат огир ва мураккаб шароитда уруш ҳудудлари-дан ўлкамызга олиб келинган 1 миллион 500 мингга яқин инсонни, жумладан, ота-онасидан ҳудо бўлган 250 минг нафар етим бо-лани бағрига олиб, уларга меҳр-мурувват кўрсатди.

Тарих китобига муҳрланган бундай мисолларни бугун яна бир бор эсга олар эканмиз, ҳар қандай вазиятда ҳам инсоний эътиқо-дида содиқ қолган олижаноб ва бағрикенг халқимизнинг буюк гу-манистик фазилатларига таҳсин ва тасаннолар айтамыз.

Қадрли ватандошлар!

Сунги йилларда қаҳрамон аждодларимизнинг ҳаёти ва фао-лияти, мардлик ва матонатини чуқур ўрганиш ва тарғиб этиш, ёш авлодни уларнинг шонли анъаналари руҳида тарбиялаш бўйича кўп ишларни амалга оширмоқдамиз.

Бу борада Тошкент шаҳрида бунёд этилган Ғалаба боғи, ҳу-дудлардаги «Ватанпарвар» боғлари муҳим роль ўйнамоқда. Ушбу табаррук масканлар қисқа муддатда барча юртдошларимиз ва чет эллик меҳмонлар учун кутлуг зиёратгоҳларга айланди.

Ана шундай эзгу ишларимизнинг давоми сифатида Ғалаба боғи ҳудудида она юрт қалқонлари шарафига барпо этилган яна бир тарихий ёдгорлик – Миллат фидойилари мажмуаси ҳам, ҳеч шубҳасиз, гоёат муҳим аҳамиятга эга.

Ишончим комил, юзлаб марҳум баҳодир ҳарбий хизматчилар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимларининг номлари барҳал ҳарфлар билан муҳрлаб қўйилган ушбу мухташам бадий обида эл-юртимиз чин дилдан интиладиган ва фахрланадиган яна бир мўътабар маскан бўлиб қолади.

Ҳурматли дўстлар!

Бугунги кунда «Инсон қадрни учун, инсон бахти учун» деган эзгу гоё ҳаётимизга тобора чуқур кириб бормоқда.

Бу йил Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва ногиронларига 10 минг АҚШ доллари миқдорида, ушбу тоифага тенглаштирил-ган шахсларга 25 миллион сўм, меҳнат фронтни қатнашчиларига 3 миллион сўмдан бир марталик пул мукофотлари ва «Иккинчи жаҳон урушидаги ғалабанинг 80 йиллиги» юбилей медаллари топширилгани муҳтарам фахрийларимизга эътибор ва ғамхўрлик-нинг яна бир амалий ифодаси бўлди.

Уруш фахрийлари ва ногиронлари учун тиббий ва ижтимоий хизматлар, жумладан, патронаж хизмати кўрсатилмоқда. Улар ўз хоҳишларига кўра санаторийларда даволанмоқда.

Ушбу қувончли кунларда халқимиз мўътабар кексаларимиз, уруш ва меҳнат фахрийларини зиёрат қилиб, уларнинг дуосини олмақда.

Тегишли вазирлик, идора ва ташкилотлар, ҳарбий қисмлар раҳбарлари иштирокида уруш ва меҳнат фахрийлари, мустақил-лик йилларида хизмат бурчини бажариш чоғида ҳалок бўлган ҳар-бий хизматчилар ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходим-ларининг оила аъзоларининг ҳолидан хабар олиниб, уларга зарур кўмак ва ёрдамлар кўрсатилмоқда.

Албатта, биз бугунги тинч, озод ва эркин ҳаёт учун ўзининг азиз жонини ҳам аямасдан курашган бундай фидойи инсонларнинг ол-дида доимо қарздормиз. Улар бундан буён ҳам давлатимиз ва жа-мийятимизнинг меҳрини, эътиборини ҳис қилиб яшайдилар.

Азиз ва муҳтарам юртдошлар!

Ҳозирги мураккаб ва таҳликали замонда ёшларимизни барка-мол инсонлар этиб тарбиялаш, диёримиздаги тинчлик ва барқа-рорлиқни, миллатлар ва динлараро аҳиллик ва тотувлиқни асраш йўлида қаҳрамон ота-боболаримизнинг Иккинчи жаҳон уруши йилларида кўрсатган сабот ва матонати биз учун ҳаммиша ибрат мактаби, куч ва илҳом манбаи бўлиб хизмат қилади.

Ушбу унутилмас айёмда сиз, азизларни, муҳтарам фахрий-ларимизни, бутун халқимизни яна бир бор самимий табриклаб, барчангизга сийҳат-саломатлик, бахт ва омад, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

Юртимиз тинч, халқимиз доимо омон бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

2025-йил

9-may

juma

№59-60

(5124)

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

1941-1945 йилларда Ўзбекистондан урушга 2 мил-лион киши сафарбар қилинган (уруш бошлан-ган пайтда республика аҳолиси 6,8 млн. киши бўлиб, сафарбар қилинганлар тахминан 30 фоизни ташкил этган). 14 та мил-лий дивизия ва бригадалар тўзилган. Жангларда 540 мингга яқин юрт-дошимиз ҳалок бўлган. 158 минг киши бедарак йўқолган.

158 минг киши бедарак йўқолган.

МУКОФОТЛАНГАНЛАР:

– Совет Иттифоқи
Қаҳрамони унвони
билан – 301 киши;
– Шон-шараф
орденининг тўлиқ
кавалерлари – 70 киши;
– орден ва медаллар
билан – 200 минг киши.

Ўзбекистонга 1,5 млн. киши эвакуация қилинган. Уларнинг 250 мингдан ортиги болалар. Биргина Ленинграддан 5 мингдан ор-тиқ қамалда қолган болалар эвакуация қилинган.

1941 йил ноябрь ойида 22 та илмий-тадқиқот институти, 16 та олий ўқув юрти, 2 та кутубхона, 1943 йилда эса яна 40 дан ортиқ шундай муассасалар Ўзбекистонга кўчириб ке-линган.

1941 йилнинг июль-ноябрь ойлари оралиғида 150 дан зиёд саноат корхоналари бутун мол-мулки ва хо-димлари билан Ўзбекистонга эвакуация қилинган.

Ўзбекистон аҳолиси мудоффа жамғармасига жами 649,9 млн. рубль ва салкам 55 кг. тилла, қумуш ва бошқа қимматбаҳо металлларни топ-ширган.

– пахта хомашёси – 4,8 млн. тн.;

– пилла – 54,1 минг тн.;

– дон – 1 млн. 282 минг тн.;

– гуруч – 195 минг тн.;

– картошка ва бошқа сабзавотлар – 482 минг тн.;

– мева ва узум – 57,5 минг тн.;

– қуруқ мевалар – 36 минг тн.;

– гўшт – 159,3 минг тн.;

– жун – 22,3 минг тн. ва бошқалар.

1942–1943 йилларда қамалдаги ленинград-ликларга 600 вагон ун ва гўшт, 100 вагон гу-руч, 60 вагон қуруқ мева етказиб берилган.

1943 йил август ойида душмандан озод қилинган ҳудудларга 1152 та трактор, 1138 та плуг, 25 та қомбайн, 379 та дон экиш техникалари етказилган.

1941 йил декабрь ойига келиб, республикадаги 230 та саноат корхо-насида, шундан, Тошкент шаҳри-даги 63 та корхонада фронт учун ку-рол-аслаҳа ишлаб чиқарила бо-шланди.

ШУ ДАВРДА
ЎЗБЕКИСТОНДА ИШЛАБ
ЧИҚАРИЛГАН
ҲАРБИЙ ТЕХНИКА ВА
ҚУРОЛ-АСЛАҲАЛАР

Самолётлар – 2 090 та;

Авиамоторлар – 17 342 та;

Миномётлар:

50 мм – 6 682 дона;

82 мм – 9 473 дона;

120 мм – 979 дона;

Миналар:

50 мм – 1 944 400 дона;

82 мм – 15 377 900 дона;

Снарядлар:

М-13 – 172 100 дона;

С-76 – 25 800 дона;

С-122 – 362 500 дона;

Гранаталар:

РГД-33 – 274 700 дона;

РГ-41 – 50 900 дона;

РГ-42 –

412 300 дона;

Ф-1 –

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

346 000 дона.

ФАХРИЙЛАРГА ЭХТИРОМ

Пойтахтимиздаги «Чинобод» санаторийида Хотира ва қадрлаш кун муносабати билан маданий тадбир ташкил этилди. Унда сўзга чиққанлар юқори сифатли хизмат кўрсатувчи ушбу маскандаги шароитлар, малакали ходимлар муолажаларидан дам олувчилар ҳаммиша хурсанд бўлиши ҳақида гапиришди.

— Ҳар йили ўзининг кўп йиллик меҳнати билан юрт равақига катта ҳисса қўшиб, узоқ ва машаққатли йўлни босиб ўтган фохрийлар билан учрашувлар ташкил этилади, — дейди хўжалик бекаси Ҳақима Юлдашева. — Айни пайтда 64 ёшдаман. Санаторийда 23 йилдан

буён ишлайман. Ушбу тадбирда қатнашаётган аввал ишлаган ва ҳозир фаолият кўрсатаётган 100 нафарга яқин ходимлар сафида эканлигимдан хурсандман.

Санъаткорларнинг куй-қўшиқларига уланиб кетган тадбирда меҳнат фохрийларига эсдалик совғалари улашилди. Ўзбекистон давлат сатира театри томонидан саҳналаштирилган Чингиз Айтматовнинг «Жамила» спектакли намойиш этилди.

Комила БОЙМУРОДОВА,
Эъзоза УМУРЗОҚОВА
(фото),
«Ishonch» мухбирлари

Ҳар бир инсон камолоти ортида фидойи устозларнинг меҳнати бор. Муаллим эккан илм дарахтлари у дунёни тарқ этганидан кейин ҳам мева бераверади. Жамоамизда узоқ йиллар самарали фаолият кўрсатган Муқаддас Тиллаева ўз билими, педагогик маҳорати билан юзлаб ёшларнинг қалбидан жой олган, дилларига математика сирларини мухрлаган устоз эди.

МУАЛЛИМА ЁДИ БАРҲАЁТ

У 1973 йил 1 ноябрда Хоразм вилоятининг Хонқа туманидаги зиёли оилада дунёга келган. 1991 йилда тумандаги 24-мактабни олтин медали билан тамомлаб, Тошкент давлат университети (ҳозирги Ўзбекистон Миллий университети)нинг математика факультетига ўқишга кирган. 1996 йилда олий таълим даргоҳини муваффақиятли тамомлаган. Иш фаолиятини ҳали ўқиб юрган кезлари Тошкентдаги 316-таъан мактабда сабоқ беришдан бошлаган. Университетни тугатгач, қишлоғига қайтиб, ўзи ўқиган мактабга математика ўқитувчиси бўлиб ишга кирган. 1999 йилдан фаолиятини 18-мактабда давом эттирган.

Муқаддас муаллима ҳар бир дарсига алоҳида ёнда-

шар, ҳаётий мисолларга кўп мурожаат қиларди.

— Устознинг ҳар бир машғулотида ўзига хос мотивация олардик, — дейди шогирди Феруза Алимова. — Ҳеч қачон дарсни бир услубда ўтмасди. Янгилик қилишни яхши кўрарди. Изланишдан тўхтамасди. Бизга ҳар доим математика энг керакли фан эканлигини ўқтирарди. Формулаларни жуда осон қилиб тушунтирарди.

Дарҳақиқат, Муқаддас Тиллаева дарс жараёнида ўзи яратган 300 дан ортиқ кўргазмалардан маҳорат билан фойдаланган. 30 дан ортиқ электрон дарс ишланмаларини тайёрлаган. Шогирдлари ҳар йили математика фанидан туман, вилоят олимпиадаларида яхши натижаларни кўлга кири-

тишган. Олий ўқув юртларига ҳужжат топширган битирувчилар бу фандан юқори баллар олишган.

Афсуски, Муқаддас Тиллаева 2023 йил 3 ноябрда 50 ёшида оғир хасталик туфайли оламдан ўтди. У 28 йиллик педагогик фаолияти давомида юзлаб ёшларга таълим-тарбия бериб, ўзидан яхши ном қолдирди.

Яқинда мактабимизда устоз хотирасига бағишлаб математика фанидан беллашув ташкил қилдик. Юқори натижаларни қайд қилган ўқувчилар касаб уюшмаси томонидан рағбатлантирилди.

Шўҳрат НУРМЕТОВ,
Хонқа туманидаги
18-мактаб бошланғич касаб уюшма қўмитаси раиси

УЧ ТОМОНЛАМА КЕЛИШУВ САМАРАСИ

Ўзбекистон касаб уюшмалари Федерацияси Сирдарё вилояти кенгаши ижроия қўмитасининг навбатдаги XIX йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ҳамкор ташкилотлар вакиллари, Федерациянинг вилоят кенгаши бўлим мудирлари, тармоқ кенгашлари, вилоят бўйича масъул ташкилотчилар иштирок этдилар.

Йиғилишда ҳудудий жамоа келишувининг 2024 йил якунлари ижроси юзасидан ахборот тингланди.

— Уч томонлама ҳамкорликда аҳолини иш билан таъминлаш борасида қатор ишлар амалга оширилмоқда, — деди Меҳнат-кашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими мудир Дилмурод Пирманов. — Ўтган йили вилоят бўйича ижтимоий муҳофазага муҳтож ва иш топишда қийналаётган шахсларни ишга жойлаштириш учун белгиланган корхоналар сони 246 тани, уларда ишловчилар сони 30897 нафарни, банд қилинган иш ўринлари 1274 тани, шундан ногиронлар учун мўлжаллангани 491 тани ташкил этди. Ҳар ой якунида банд қилинган (қвота) иш ўринлари топширигининг йўналишлар бўйича бажарилиши таҳлил қилиб келинмоқда. Шу йилнинг 1 январь ҳолатига Камбағалликни қисқартириш ва бандлик бош бошқармасидан туман ва шаҳарлар кесимида олинган маълумотлар таҳлил қилинганди, 1317 нафар ишсиз фуқаро, шундан 705 нафар аёл ишга жойлаштирилгани маълум бўлди.

Шунингдек, тармоқ касаб уюшмаларида қабул қилинган жамоа шартномаларининг 2024 йилда бажарилиши якуни тўғрисида ҳам сўз бориб, масалага танқидий, таҳлилий ёндашилди. Жамоа шартномаларини тузиш қоидаларига риоя этиш, уларнинг бажарилишини таъминлаш борасида бартараф этилмай қолган айрим камчиликларга ҳам йўл қўйилгани мисоллар билан очикланди. Шундан сўнг агросаноат мажмуи ходимлари касаб уюшмалари туман ва шаҳар бошланғич ташкилотларида санаторий йўлланмаларидан фойдаланишнинг аҳоли, вилоят кенгаши ижтимоий сўғурта бюджетининг 2025 йил биринчи чорагида бажарилиши ҳақидаги масалалар кўриб чиқилди. Муҳокамада биргаликда амалга ошириладиган ишлар юзасидан тақлифлар ўртага ташланди.

Йиғилишда қўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Баҳор ХОЛБЕКОВА
«ISHONCH»

СУДДАН РЕПОРТАЖ

МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИДА ЯНГИ БОСҚИЧ

Шу кунларда Ўзбекистон касаб уюшмалари Федерациясининг кенгаш ва тармоқларида 28 апрель — Бутунжаҳон меҳнатни муҳофаза қилиш кун муносабати билан ташкил этилган ҳафталик доирасида «Меҳнат муҳофазасининг янги босқичи: иш жойида сунъий интеллект ва рақамлаштиришнинг роли» мавзусида тадбирлар ўтказилмоқда.

Ахборот технологиялари ва оммавий коммуникация ходимлари касаб уюшмаси Республика кенгаши ҳам тасарруфидagi ташкилот, корхона ва муассасаларда меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича кўрик-таълим ҳамда тарғибот тадбирлари уюштирди. Рақамли технологиялар вазирилиги, «Ўзбектелеком» АҚ, «Ўзбекистон почтаси»

АЖ ва уларнинг филиаллари, Рақамли иқтисодиёт тадқиқотлари маркази, Ахборот-кутубхона марказлари ва бошқа бошланғич ташкилотларда бўлиб ўтган машвараатлар шулар жумласидан.

Йиғилишларда асосан ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, инновацион технологияларни жорий этиш орқали

меҳнатни муҳофаза қилиш каби масалалар хусусида сўз борди.

Бу каби тадбирлардан қўзланган мақсад ишлаб чиқариш билан боғлиқ бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларининг олдини олиш, меҳнат унумдорлигини таъминлашдан иборатдир.

Амир АҲМЕДОВ

УСТАМА ПУЛИНИ ТўЛАШ НЕГА МУАММО БўЛМОҚДА?

Соғлиқни сақлаш ходимлари касаб уюшмаси Республика кенгашининг Фаргона вилояти бўйича меҳнат ҳуқуқ инспектори Зафаржон Қўрбонов тўрт нафар мурожаатчи манфаатларини ҳимоя қилиб, фуқаролик ишлари бўйича Марғилон туманлараро судида иштирок этмоқда.

— Иш берувчи — Марғилон шаҳар Санитария-эпидемиологик оқсийшталлик ва жамоат саломатлиги бўлими раҳбарияти билан олиб борилган музокара наф бермагач, иш судда кўриладиган бўлди, — дейди у. — Санитария-гигиена бўлимида санитар врач ёрдамчиси вазифасида ишлаб келган тўрт нафар ходимга йиллар давомида иш ҳақига қўшимча 15 фоизли устама пули тўланмай келинган.

Судья даъвогар ва иш берувчига сўз бериб, тарафларни тинглади. Жавобгар — Марғилон шаҳар Санитария-эпидемиологик оқсийшталлик ва жамоат саломатлиги бўлими бошлиғи Таваккал Шукуров, Мержиддин Рустамов, Шоиржон Ахунов ҳамда Баҳодир Обидов санитария-гигиена бўлимида санитар врач ёрдамчиси вазифасида ишлашини, ушбу ходимларга 15 фоизли устама пули тўланмаслигиغا Иқтисодиёт ва молия вазирилигининг 2023 йил 27 июнь кунги 33/1-11958-сонли хати асос бўлгани, унга кўра, Вазирилар Маҳкамасининг 267-сонли қарорига илова-низомининг 1.19-бандида санитария-эпидемиология хизмати муассасалари бўлимлари таркибига санитария-гигиена бўлими киритилмаганини идадо қилди.

Даъвогар сифатида судда иштирок этаётган меҳнат ҳуқуқ инспектори Зафаржон Қўрбонов эса қонунчилика, Вазирилар Маҳкамасининг 276-сонли қарорига илова-низомининг 1.19-бандига кўра, ушбу лавозимда ишловчи ходимларга лавозим маошига 15 фоиз микдорида қўшимча тўлов белгиланганини айтиб ўтди.

— Вазирилар Маҳкамасининг «Тиббиёт ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг такомиллаштирилган тизимини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ тасдиқланган «Ўзбекистон Республикаси давлат муассасалари тиббиёт ва фармацевтика ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш тартиби ва шартлари тўғрисида»ги низомининг 1.19-бандида Санитария-эпидемиология хизмати муассасалари ходимларига «Соғлиқ учун хавфли ва меҳнат шароитлари оғир бўлган, уларда ишлаш ходимларнинг тариф ставкасига (лавозим маошига) 15 фоиз микдорида қўшимча тўлов белгиланган ҳуқуқини берадиган» лавозимлар ичида санитария врачлари ёрдамчилари ҳам кўрсатиб ўтилган. Шу боис ушбу муассаса ходимларига 15 фоизли устама пули тўланиши керак, — дея таъкидлади меҳнат ҳуқуқ инспектори.

Суд тарафлар тушунтиришини, прокурор фикрини тинглаб, тақдим этилган ҳужжатларни атрофлича ўрганиб, қуйидаги ҳулосага келди.

Жавобгар — Марғилон шаҳар Санитария-эпидемиологик оқсийшталлик ва жамоат саломатлиги бўлими орқали бюджет маблағлари ҳисобидан гигиена бўлимида санитар врач ёрдамчиси вазифасида ишлаб келган Таваккал Шукуров фойдасига 13 млн. 868 минг сўм, Мержиддин Рустамовга 10 млн. сўм, Шоиржон Ахуновга 12 млн. 391 минг сўм, Баҳодир Обидовга 9 млн. 331 минг сўм устама ҳақи ундириш бўйича қарор чиқарди.

— Одатда мурожаатга асосан қонунбузилиш ҳолати бўйича иш берувчи билан музокара олиб бориб, тақдимнома киритамиз. Улардан қонунбузилиш ҳолатини бартараф этишни сўраймиз. Лекин аксарият ҳолатларда иш берувчилар бунга рози бўлишмайди, — дейди меҳнат ҳуқуқ инспектори.

Мурожаатларнинг аксарияти Санитария-эпидемиологик оқсийшталлик ва жамоат саломатлиги бўлимида санитар врач ёрдамчиси бўлиб ишлаб келаётган ходимлардан келиб тушмоқда. Уларга юқорида айтилган низомида 15 фоизли устама пули тўланиши кўрсатиб ўтилган бўлса-да, тиббиёт муассасаларида бунга етарлича эътибор қаратилмай, ушбу вазифада ишловчи ходимларга устама пуллари тўланмапти.

Яқинда Қўштепа тумани Санитария-эпидемиологик оқсийшталлик ва жамоат саломатлиги бўлимининг уч нафар ходими ҳам шу масала бўйича мурожаат қилди. Уларга 2020 йил декабридан 2024 йил декабригача 15 фоиз устама пуллари тўланмасдан келинган. Ушбу ҳолат ҳам судда кўриб чиқилди. Суд қарори билан уларнинг ҳуқуқлари тикланиб, жами 40 млн. сўмдан ортиқ устама пуллари тўлаб берилди.

Жамшид ЭРГАШЕВ
«ISHONCH»

1211 ЭШИТАДИ

ДИЛДОРА ЯНГИ УЙГА КўЧИБ ўТДИ

Инсон ҳаётидаги баъзи синовлар уни синдириш учун эмас, аксинча, ички қудратини намойён этиши учун берилади. Тупроққалъалик Дилдора Ботирова (исми-шарифи ўзгартрилган) ҳам ана шундай оғир йўлдан ўтди — қийинчиликлар уни синдирмади, балки чархлади.

У яхши ниятлар билан қўшни маҳаллага турмушга чиққан эди. Эрининг тутқаноқ хасталиғи орзуларини чўқтирди. Қариндош-уруғлари «Ажраш, ўзингни қутқар», дейишди. Аммо бунга виждони, тарбияси йўл бермади. Кўп ўтмай, Аллоҳ уларни эгизак қизлар билан сийлади. Бир муддат бахт қулиб боққандек бўлди.

Кейин эса қайинопасининг турмуши бузилиб, уйга қайтиши вазиятини янада қийинлаштирди. У турмуш ўртоғини ижара уйга чиқишга кўндирди. Тилла тақинчоқларини сотиб, уй қуриш учун аукционда ер олди. Маҳалла-қўй кўмағида уй пойдеворини қурди. Турмуш ўртоғи ишламаслиги сабабли рўзгор қийинчилиги унинг гарданига тушди.

Камбағални урма, сўкма, тўнини йирт, деганича бор экан. У ижарада турадиган уйда яна бир оила яшарди. Газ тўловларини бирга тўлаймиз, деб келишишганди. Сабаби, газ ҳисоблагич битта. Лекин улар ваъдага вафо қилмасдан, ижара уйдан чиқиб кетишди. Газ идорасидан 600 минг сўм қарздорлиқни тўлаш сўмини сўмга улаб яшаётган аёлга қийин эди...

У кўмак сўраб туман ҳокимлигига борди, аммо масъуллар «Уй эгасига мурожаат қилинг», деб жавоб беришди.

Дилдора ўйлай-ўйлай, Ўзбекистон касаб уюшмалари Федерациясининг 1211 рақамли «Ишонч телефони»га мурожаат қилди. Унинг додини эшитадиганлар бор экан. Дарҳол вазиятни ўрганишга киришдилар. Газдан қарз тўлаб берилди, уй қурилиши учун 11 миллион 700 минг сўм маблағ ажратилди. Маҳаллий ҳокимият ойна-эшик билан таъминлади.

Кунчи кеча Дилдора не-не машаққатлар билан барпо этган янги уйига кўчиб ўтди. «Ўз уйим — ўлан тўшагим», дея ҳар бир бурчакни орзу қилганидек безатди. Қийин кунлар ҳақида ўйлашни орта ташлаб, фарзандлари учун бахтли келажак сари одимлашни ният қилди.

— 1211 рақамига кўнғироқ қилиб, биз аёлларнинг ортида улкан тоғ турганини ҳис қилдим, — дейди у миннатдорлик билан.

Мухаббат ТўРАБОЕВА
«ISHONCH»

■ ДАВРА СУҲБАТИ

АЁЛЛАР ҚАДРЛАНГАН ЮРТ

Хоразм вилояти касаба уюшмалари уйида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгашининг Хотин-қизлар кенгаши ҳамда Хоразм вилояти кенгашининг Хотин-қизлар комиссияси касаба уюшмаларининг 120 йиллиги муносабати билан давра суҳбати ўтказди.

«Янги Ўзбекистоннинг янги касаба уюшмалари: Аёл кадрини улуғлашда янги имкониятлар» мавзусидаги тадбирда хотин-қизлар комиссияси аъзолари, ҳамкор ташкилотлар мутасаддилари, оила ва хотин-қизлар бўлимлари раҳбарлари, бошланғич касаба уюшма ташкилотлари етакчилари, депутатлар қатнашдилар.

Масъуллар мамлакатимизда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш борасида кўрилаётган чора-тадбирлар ҳақида фикр-мулоҳазаларини баён этишди.

Касаба уюшмалари Федерацияси ва хотин-қизлар комиссияси ташаббуси билан аёллар учун хавфсиз ва саломатликка зарар келтирмайдиган меҳнат шароитлари яратиш, гендер тенгликни таъминлаш, жамоа шартномалари орқали ишловчиларни алоҳида қўллаб-қувватлаш чоралари кўрилаётгани эътироф этилди. 120 йиллик тарихга эга касаба уюшмалари хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларнинг ҳаёт сифатини яхшилаш, ижтимоий барқарорликни таъминлашда муҳим чоралар кўришда давом этиши таъкидланди.

Бир гуруҳ фаол аёлларга фахрий ёрлик ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

Муҳаббат ТЎРАБОЕВА
«ISHONCH»

■ БОБОМ ҲИКОЯЛАРИ

САБР-ТОҚАТ ВА САДОҚАТ ТИМСОЛИ

Эсимда, болалик пайтларим Чирчиқ дарёсининг шундоққина биқинида жойлашган Хонобод қишлоғидаги мўъжазгина ҳовлида яшардик. Бобом изғиринли кунларда уйимиз деразасидан кўчага термулиб ўтирарди. Қиш фасли узоқ бўлар-миди ёки бизга шундай туюлармиди, бунисини билмадим, лекин баҳорни жуда соғинардик. Бобомга савол беравериб, ҳол-жонига қўямасдим.

Бир куни у «Оч ўлдирма — тўқ ўлдир, қиш ўлдирма — ёз ўлдир», деди. Мен «Бу нима деганингиз? Ўлишдан олдин қоринни тўқлаб олиш керакми?» дедим. Эвазига «Эҳ, болам-а, ҳали ёшсан, катта бўлсанг, тушуниб оларсан!» деган танбеҳ эшитдим.

Бобом анча кексайиб қолганди. Онам мен билан катта опамни туғишган опаси тарбиясига берганди. Билишимча, бобомга ва холамга қўмакчи бўлишимиз учун шундай қилган экан. Мактабдан келиб, опам билан бирга дарсларни тайёрлагач, ҳовли юмушларига қарашардик. Бобом холамга «Карима, қизим, онангни олдига ёруғ юз билан борай, ҳали ёшсан, турмуш қур», деган гапни кўп такрорларди. Холамнинг жавоби доим тайёр эди. «Мен бир бор турмуш қурганман, онаннинг олдида юзингиз ҳаминша ёруғ!» дерди.

Карима холам маҳал- ланинг кайво- ниси,

ҳар ишда абжир ва чаққон, пазанда ва сўзга чечан аёл бўлган. Эндигина турмушга чиққан кезлари уруш бошланган. Не-не забардаст ўзбек ўғлонлари шу қирғинбарот туфайли ҳалок бўлди, қанчадан-қанчаси бедарак кетди. Хонобод қишлоғидан урушга отланиб, онаизори, суюкли ёри, дилбандлари бағрига қайтмаганлари ҳам талайгина. Улар орасида бобомнинг икки нафар куёви ҳам бўлган.

Бир куни бобом холамга шундай деди: «Карима, уруш халқимиз бошига катта қулфат келтирди. Опанг Ҳидоят ҳам эридан жудо бўлди. Қудам Зулфия жуда бардошли аёл экан. Беш ўғлидан бирортаси қайтмаган бўлса-да, ҳамма кўргуликларга чидаб, келинларига бош бўлиб ўтирибди. Қизим Ҳидоят ҳам қайнонасига тортди. Дами чиқмайди. Мен эса сизларни ўйласам, юрагим эзилиб кетади. Эҳтимол, опанга болалари таскин-тасалли бўлар, лекин сеннинг зурриётинг йўқ-ку! Турмуш қурсанг, балки фарзанд кўрарсан. Шунда мен ҳам бу дунёдан рози бўлиб кўз юмарман».

Холамнинг жавоби одатдагидек бўлди: «Ота, мен турмуш қурдим. Бу ёғи пешонамдан. Мана, синглимнинг болалари бор. Шулар бизга суянчиқ, Эримни эса, умримнинг охиригача, сўнгги нафасимгача кутаман, кутишдан асло чарчамайман».

Орадан йиллар ўтди. Холам ҳали-хануз эшик томонга умид билан боқарди. Кечки таомдан бир косасини эса алоҳида олиб, устини сочиқ билан ўраб ва бир четга қўйиб қўяр эди...

Ҳа, қонли уруш кекса-ю ёш қалбини бирдек яралади. Бу жароҳат ҳеч қачон унутилмайди, у ҳар он, ҳар сония инсонлар хотирасида ашайди.

Бобом кекса бўлишига қарамай, анча чайир эди. Элга мироб сифатида танилганди. Қолаверса, маҳалланинг бирорта ҳам издиҳоми бобомсиз ўтмасди. У ҳар қандай масалада маслаҳатларини аямасди. Айниқса, деҳқончилик бўйича тажрибаси катта эди. Сувнинг бир том-чисини ҳам увол қилмасдан, экинларга қай йўсинда тараш кераклигини оддий йўл билан тушунтирарди.

Бир куни иккимиз экинларга обиҳаёт тарадик. Сувнинг йўли ўт-ўланлар билан тўсилиб қолган экан. Шунда бобом «Сувнинг кўзи кўр бўлади. Унинг йўлини аста очиб, ёш бола каби етакласанг, йўригингга юради», деб ариқни хас-хашаклардан тозалади ва сув равон оқишини исботлаб берди.

Уйга қайтганимизда холам кечки таомни тайёрлаб, кутиб ўтирган экан. Биргалиқда овқатландик. Сўнгра бо-

УМР АЗИЗ — ХОТИРА МУҚАДДАС

■ ЁДНОМА

■ ТАҲСИН

Иккинчи жаҳон уруши тугаганига 80 йил тўлапти. У 50 миллион инсоннинг ёстиғини қуритди. Жумладан, минглаб ўзбеклар урушдан қайтмади. Улар орасида зоминлик Авазмат Ниёзматов ҳам бор эди.

Маълумотларга кўра, у Брест қалъасини ҳимоя қилишда қаҳрамонлик кўрсатган. Бир вақтлар шу шаҳарда бўлиб, Авазмат Ниёзматов жанг қилган қалъани ўз кўзимиз билан кўргандик. Ўша вақтда сафар таассуротлари ҳақида батафсил ёзганман. Қуйида уни ўзгартришларсиз келтираман. Зотан, умр азиз — хотира муқаддас. Мана шу кунларда уруш майдонларида ҳам олиб, жон берганларни ёд этиш, ҳақиқа дуо қилиш ҳам қарз, ҳам фарздир.

Неча йилларки, Холмат Ниёзматов қалбини урушда бедарак йўқолган акасининг хотираси ўртайди. Ундан на бир энлик хат бор, на бошқа бирон-бир хабар. Қаерга дафн этилгани ҳам номаълум.

Йиллар шу зайлда ўтиб кетди. Урушнинг даҳшатли садолари тингана 36 йил бўлганида ўғли ҳақида хабар эшитиш умидида кун санаган Холбуви момо ҳам оламдан ўтди.

...1981 йилнинг апрели. Холмат ака ўз одати бўйича радиода берилаётган ҳарбий эшиттиришни тинглаб ўтирибди. Бу галги қаҳрамон айнан Брест

қалъасидаги жанг ҳақида сўзлай бошлади.

«...Қалъа ҳимоясида Зомин районининг Ём қишлоғидан Аваз деган қуролдош дўстим ҳам иштирок этиб, қаҳрамонларча ҳалок бўлди...».

Холмат ака аввал қулоқларига ишонмади. Унга номаълум қаҳрамон эса сўзлашда давом этарди... «...Қуролдош дўстларимни излаяман. Сирдарё область Ильич райони, 4-совхозда ашайман. Мамадамин Ҳожиев бўламан...».

Шундан сўнг у М.Ҳожиевга хат жўнатди. Ундан эса «Укам, Холмат-жон, хат орқали ҳамма гапни ёзиш қийин. Акангиз Авазмат менинг яқин дўстим эди. Тезда етиб келинг, бафуржа гаплашамиз», деган жавоб олди. Шу заҳотиёқ уч киши ҳамроҳлигида айтилган манзил томон ошиқди. М.Ҳожиев Холмат акани бир кўришда ажратиб олди. Дийдорлашувдан сўнг суҳбат бошланди. Хотиралар янгиланди.

Мамадамин аканинг эслашича, Авазмат Ниёзматов Брест қалъаси яқинида, ўзи эса Брест қалъасида

хизмат қилган, иккиси ўзаро дўстлашиб, тез-тез учрашиб туришган. 1941 йилнинг 21 июнида Авазмат ака ўзи хизмат қилаётган 125-ўқчи полк иккинчи батальонининг взвод командири Муҳаммаджон Абдувалиевдан рухсат сўраб, Мамадаминнинг олдида келади ва қалъада тунаб қолади. 22 июнь тонгида уларни даҳшатли портлашлар овози уйғотади.

Қалъани душманлар қуршаб олишади. 24 июнь куни полк комиссари Ефим Фомин бошчилигида ягона кўмондонлик тузилади. Аскарлар олдида қандай қилиб бўлмасин душманнинг ўт очиш нуқталаридан бирини яқсон қилиб, қалъадан ташқарига чиқиш вазифаси турарди. Шунда Авазмат Ниёзматов қалъага оқиб кирувчи Буг дарёси ирмоғига қарши сузиб бориб, ташқарига чиқади. Ярадор бўлишига қарамай, эмаклаган қўйи, душманнинг ўт очиш нуқтасига граната иргитади. Фурсатдан фойдаланган қалъа ҳимоячилари шарқий дарвозани очиб, ўрмон ичкарасига ўта бошлайдилар. Шу тариқа қалъа ичидаги 8 минг жангчидан 4 минг нафари ўрмон ичига беркинишади. Афсуски, Авазмат ака душманнинг ўт очиш нуқтасини яқсон қилиш чоғида қаҳрамонларча ҳалок бўлади.

Холмат ота акасининг жасоратини аниқлашда бор кучини аямади. Бу йўлда унга 125-ўқчи полк взвод командири Муҳаммаджон Абдувалиев кўп ёрдам берди. Чунки у Брест қалъасидаги мудофаа музейининг илмий ходими эди. Ўзбекистонлик қалъа ҳимоячилари ҳақида маълумотлар тўплаб, уларнинг шахсини аниқлашда жонбошлик кўрсатди.

1988 йилда Авазмат Ниёзматовнинг қаҳрамонлиги Брест қалъаси илмий совети, СССР мудофаа министрлиги томонидан тан олинди, мрамр плитага зарҳал ҳарфлар билан унинг номи ёзиб қўйилди. Шунингдек, ҳаёти ва қаҳрамонлигини тарғиб қилиш мақсадида музейнинг 9-залидан алоҳида жой ажратилди.

Айни пайтда Юртбошимиз ташаббуси билан уруш қаҳрамонларига катта эътибор қаратилмоқда. Авазмат Ниёзматов яшаб ўтган Ём қишлоғида ҳам унинг жасорати ва ҳаётини акс эттирувчи музей ташкил этилса, айни муддао бўларди. Зотан, Ватан тинчлиги ва эл-юрт равнақи йўлида жонини фидо қилган Авазмат Ниёзматов каби жангчилар бунга муносиб.

Абдусаттор СОДИҚОВ

МЕҲР КЎРСАТИБ, ҚАДР ТОПИБ

Тунни кунга улаб ишлаётган, беморлар дардига дармон бўлаётган шифокорларнинг меҳнати ҳар қанча таҳсинга лойиқ. Бироқ улардан айримлари нафақага чиққанларидан кейин ўзларини бироз эътибордан четда қолаётгандай сезишлари мумкин. Аслида эса меҳр кўрсатган, меҳр кўраркан.

9 май — Хотира ва қадр-лаш куни арафасида Соғлиқни сақлаш тармоғидаги тиббиёт фахрийларини қадрлаш, марҳумларни ёд этишга бағишланган «Инсон қадри учун!» номи меҳр-муруват акцияси доирасидаги тадбирларда бунга гувоҳ бўлдик. Жумладан, Наманган вилоятидаги барча даволаш-профилактика муассасаларида самарали меҳнат қилаётган ёки ҳозир пенсияда бўлган фахрийлар ҳолидан хабар олиниб, ўтганлари ёд этилмоқда. Акция доирасида минг нафарга яқин меҳнат фахрийсига «Қадрнома» ҳамда 152 нафар фахрийнинг оила аъзоларига «Ёднома» ёрлиқлари топширилди.

Одинахон Қосимова кўп йиллардан бери Республика тез тиббий ёрдам марказининг Наманган шаҳридаги филиали шифокори бўлиб ишлаб келмоқда. Беморлар қалбига йўл топиб, дардига дармон бўлганида ундан бахтли инсон йўқ.

— Бугун ҳамкасбларим олдида «Қадрнома» ёрлиғини олиб, шифокор бўлганимдан гурурландим, — дейди жонкуяр шифокор. — Меҳнатингизга яраша эъозласалар, тўқин-ланиб кетаркансиз. Муҳими, қасамёдимга содиқлик билан элимиз қорига яраётганимиздан хурсандман.

Анваржон ҲАЛИМОВ
«ISHONCH»

МАШХУР ПИЁДА

Муҳаррирлик йилларим халқимизнинг севимли шоир-ёзувчилари, театр ва кино санъатининг таниқли намояндалари, рассом, бастакор, ҳайкалтарош ва бошқа ижодкорлар билан бевосита мулоқот қилишга, ҳаёт тарзларини кузатишга муяссар бўлганман. Ҳар бирининг ўзига хос фазилатлари, айрича феъл-атвори хотирамга нақшланиб қолган. Шундай инсонлардан бири Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов эди.

Зикир ака адабиёт газетасига санъаткор устозлари, сахнадош дўстлари, иқтидорли шоғирдлари тўғрисида мақола ёзишдан чарчамасди. Кўлёзмаларини тахрир қилсак, ранжимай, биз билан навбатдаги мақоланинг мавзуси хусусида сўзлашарди. Театр, сахна, актёрлик у киши учун қисмат эди. Ҳар гал тахририятга келганида, биз устозни суҳбатга тортиб, кўпгина «сахна орти» воқеаларини, актёрлик касбининг кўзга кўринмас сир-синоатларини, ичакузди шумлиқларни қилиб олардик. Бу борада Зикир ака устоз Шариф Юсуповдай хазинанинг нақд ўзи эди.

У шоир, ёзувчи ва санъаткорларнинг вилоятларга қиладиган сафарлари чоғи худди ёш бошловчи актёрлардай, чарчоқ нималигини билмас, ҳаммамиздан эрта туриб, тоза ҳавода сайр қилар ва албатта, бир пиёла чай ичиб оларди. Узокроқ туманга бориладиган бўлса, биринчи бўлиб қийнаар, йўл тадоригини кўрар, ҳамроҳларини ҳеч қачон қутқариб қўймасди.

Очиги, вилоят ва туманлардаги тадбирлар ҳамма жойда ҳам бир хил савияда ўтмайди: бир жойда ундайроқ, бир жойда мундайроқ. Бир-икки тўй-томошани қизитиб, ўзларини машхур санъаткор деб ҳисоблай бошлаган ёш актёрлар ётоқхона шариоти, озиқ-овқат, транспорт ва бошқа айрим масалаларда мезбонларга шикоят қилишса, Зикир аканинг жаҳли чиқиб кетар, шоғирдимми, бошқами, аямай танбех берарди. Бирор жойда бўлсин, устознинг иззатталаблик қилганини кўрмаганман.

Бир гал Бухорода учрашувлар ўтказатгандик. Ғиждувон туманида белгиланган тадбирга таниқли актёр кечикиб, одамларни анча куттириб келди. Мухлислари обдон меҳмон қилишган экан, меъёридан ортиқча хушчақчақлик қилиб, ҳамманинг гашига тега бошлади. Бу ҳолатга Зикир ака чидаб тура олмай, қаттиқ жеркиди. «Ҳозир сахнага чикасан-у, одамлардан кечирим сўрайсан», деди жаҳл билан. «Э устоз, бироз ҳаяллаган бўлсам, нима қипти, мана келдим-ҳеч», дея хираллик

қилганди, «Кечирим сўрамасанг, мени бошқа устоз дема, билдингми?» деб масалани кўндаланг қўйди. Калондимоғ санъаткор кечирим сўрашга мажбур бўлди.

Зикир акадан мен... пиёда юришни ўргандим. «Пиёданнинг ўкинчи ва юпанич» деган, ўзимга ҳам ёқадиған мақола ёздим, «Тафаккур» журналида босилди. Шу мақолада «Отлиқ киши пиёдани кўрмаслиги мумкин, аммо пиёда отлични ҳам, пиёдани ҳам кўради», деган жумла бор эди. Мақола чиққан куннинг эртасига Зикир ака тахририятга кўнгироқ қилиб, «Э, барака топгур, шу жойини хўб айтиб-сиз-да», деди. Ўшанда бу гапдан бир ҳафта ғурурланиб юрганман. Оламдан ўтганида хаёлимга устознинг шу хусусиятлари қайси шоғирдларида қолдйкин, деган фикр келди. Лекин ҳали-ҳануз буни аниқлай олмайман.

АБЖЕМИЛ ОҒАНИНГ «ОВИ»

Ўтган асрнинг тўқсонинчи йиллари адоғида Қўзғистонда ўзбек адабиёти ва санъати кўнлари бўлиб ўтди. Одил Ёқубов, Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Носир Фозилов, Қаллибек Сейдонов ва мен ўзбек ёзувчилари делегацияси сафида Олмаота шаҳрида қозоқ адаблари билан ижодий мулоқотда бўлдик. Улкан адиб Абжемил Нурпеисовнинг уйида меҳмон бўлганимизда, меҳмонлардан бири ёзувчининг умр йўлдоши — ёши улўғ момага қараб, «Қалай, оқоқол инжиқлик қилиб, сизни қийнаб қўйма-яптими?» деган эди, кампирнинг гапхалтаси очилиб кетди. «Э, оқоқол дейсан-а, қариб қуёлмаган чол-ку, кўнгли ёш хотинларни тусаб туради. Бултур бошлаб кўлга туширдим», деди.

Кўлга тушириш воқеаси бундай бўлган экан. Бир кунни Абдужемил оға уйга эртароқ қайтиб, «Ҳой кампир, ов милтиғимни олиб чиқ, халтага егулик сол, ўрдак овлаб келаман», дебди. Гап қанақа «ов» устида бораётганини фаҳмлаган кампир халтани турли егуликлар билан тўлдирибди. Милтиқни эса баҳмалга ўраб, машинанинг орқа ўриндиғига жойлабди.

Алқисса, кўнгли «ов» тусадан адиб шу кетганича уч-тўрт кун деганда, кампирнинг таъбири билан айтганда, «ҳориб-толиб, биров пуф деса, гуппа йиқиладиган аҳволда» қайтиб келибди. Кела солиб: «Ҳой кампир, мана бу ўрдакларни тозалаб қозонга сол», дебди.

— Шу ёшингда туяни ҳам мўлжалга ололмайсану, ўрдакларни қандай отдинг? — деб сўрабди кампир.

— Ҳой, шум кампир, гапни кўпайтирмай қозонни оссанг-чи, қорним қулдираб кетди, — дебди «овчи».

— Ўрдакларни мен берган милтиқ билан

отдингми? Қандай отганингни бир кўрсат! — ижиклаб сўрабди кампир.

— Ҳа-да, — дебди чол ва баҳмални очибди. Қараса, кампир милтиқнинг ўрнига... кўсовни ўраб солган экан.

— Шу кўсов билан отибсан-да, — дебди кампир чолга ўқрайиб қараб.

«Овчи» шунда ҳам ўзини йўқотмай дебди: — Ҳа, пойлаб туриб, бошига чунонам туширдимки...

Бундай «қалтис» дамларда, қанийди, ҳам-маям Абжемил оға каби сўзамол бўлса...

ҚОПҚОҚНИ КЎТАРГАНДА...

Ҳабиб ака дярғли барча ижодкорларнинг дўст-қадрдони эди. Наманганга йўли тушган одам шоирнинг уйда меҳмон бўлмай, раҳматли оналаридан дуо олмай қайтмасди. У дўстларини Наманганда соя-салқин жойларда, Тошкентда эса, ўзининг таъбири билан айтганда, «оиланинг пойтахтдаги муваққат филиалида» меҳмон қиларди.

Ҳабиб акани қизикчи ёки ҳозиржавоб аскиячи деб бўлмасди, жиддийлиги бор эди, аммо давраларда бирга ўтириб қолсангиз, шунақа тағдор, айни чоғда, ичакузди қочиримлар қилардикки, бир-бирингизга қараб, маъноли кулардингиз.

У кўп йиллар вилоят маданият бошқармасига раҳбарлик қилди. Ҳар қалай, ёмон ишламади. Аммо соҳа раҳбарларидан бирининг битта нордон кесатиги уёқ-бугёидан ўтиб кетиб, ариза ёзди-да, ишни топширди. Ҳол-аҳвол сўрагани борсак, «Мен шоир бўлсам, шунча йил маданият соҳасида нима қилиб юрдим ўзи?» деб қолди. Мен ҳазиллашиб, «Ҳабиб ака, сиз маданият соҳасига «маданийат» деб эмас, «мода ният» деб келгансиз», дедим. Шоирнинг ўзи ҳам завқланиб кулди.

Ҳабиб ака билан дўст-қадрдонлигимиз боис анча-мунча ҳазил-мутойиба қилиб турардик. Бир кунни уйимизда таъмирчи усталар ишлайётган эди, телефон жириглаб қолди. Гушакни кўтарсам, Ҳабиб ака «Нима қила-яписиз?» деб сўради. Мен аста гап бошладим: — Нанай боғларида етишган қулинг ўргулсиндан салкам бир қилоча қолган экан, қозонга ташлаб қўйдим, милтиллаб қайнашини курсангиз эди. Ҳиди йўлакчача чиқиб кетди. Иштаҳа қарнай. Ярим соатларда тобига келади.

— Жуда соз, — деди Ҳабиб ака хурсанд бўлиб. — Муҳаммаджон билан борапмиз. Эрталаб бир жойда ярим қосадан мастава ичгандик, қоринча қулдираб кетди. Қўйлиқча яқинлашиб қолдик, тушликни бирга қўламиз. Маслаҳатли гап бор.

Кўп ҳаялламай келишди. Аммо уйдаги

■ ЁНДАФТАРДАН

ҳолатни кўриб, кайфиятлари бироз тушди. Чунки усталар ҳаммаёқни ағдар-тўнтар қилиб ташлаган, оёқ қўядиган жойининг ўзи йўқ эди. Бунинг устига, ошхона томондан ғалати бир ҳид келаётганди. Мен сўзни қурилиш материалларининг қимматлиги-ю, усталарнинг устамонлигидан бошлаб, тушлик ҳақида оғиз очмай, гапни гапга улайвердим. Ҳабиб аканинг тоқати тоқ бўлди. Шофёр йигит Муҳаммаджонга «Бориб қозоннинг қопқоқини очиб кўр-чи, қайнаётган нима экан ўзи?» деб қолди. Мен дарҳол «Ҳа, дарвоқе, Муҳаммаджон, тузини кўриб, ярим қосадан қўйинг, иссиқ-иссиқ ичиб оламиз», дедим.

Муҳаммаджон қозонга яқинлашиб, қопқоқни кўтарди-ю, турган жойида қотиб қолди. Қозонда... олма, ўрик, шафтоли қокиси билқиллаб қайнардн...

ТОШПЎЛАТ АКАНИНГ ҚАЛАМИ

Бухоролик шоир Тошпўлат Аҳмадни бу яқин-атрофда танимаган, билмаган, дастурхонда иссиқ нонни бухороча кўпирма қаймоққа булаб, чай ичмаган одам кам десак, муболага бўлмайди. Тошпўлат ака, худди Наманганнинг Ҳабиби (Ҳабиб Саъдулла), Фарғонанинг Йўлдоши (Йўлдош Сулаймон), Андижоннинг Тулаиди (Тулан Низом) адабиётта, дўст-қадрдонларга узоқ йиллар сидқидилдан хизмат қилди. Бухорога борсангиз, нуфузли ташкилотлар қабулхоналарида, маънавият ва маърифат хоналарида шоирнинг ҳаммага ёд бўлиб кетган шеърларига дуч келасиз. Маъмурулар уларни шунчаки расмийатчилик учун эмас, азбаройи таъсирланганлари учун ҳам катта-катта ҳарфларда ёздириб, деворларга осиб қўйишган. Шоир учун шунинг ўзи катта бахт!

Тошпўлат ака жуда фаол ижод қилди. Шоирнинг Бухорода адабиёт ихлосмандлари билан ҳаяжонли учрашувлар ўтказган устоз адиблар Йўғун, Саид Аҳмад ва бошқа ижодкорлар тўғрисидаги латиф хангомалари кўнгилга олам-олам завқ бағишлайди. Тошпўлат ака учун мамлакатимизнинг турли вилоятларидан келган қаламқаш дўстларига, ўзидан анча ёш, аммо қалами анча танилиб қолган укахонларига ҳам Бухоронинг азиз ва табаррук жойларини кўрсатиш ички маънавий эҳтиёжга айланиб қолган эди. Бусиз шоирнинг кўнгли тўлмасди.

Бухорога йўлми тушди дегунча, Тошпўлат акани топаман, тўғрироғи, у киши бизни аэропортдаёқ топиб оларди. Очиғини айтсам, Бухорода Тошпўлат акасиёз ҳеч бир ишинг битмайди, шоир ҳамроҳинг бўлса, ҳамма ташкилотнинг эшиғи очик, қабулхонадагилар «Ичкарига марҳамат» дея очик ҳеҳра билан кутиб олишади. У кишининг хонадонидagi самимий суҳбатлар, ҳазил-мутойиба сафар охиригача давом этарди. Бухорони Тошпўлат ака билан кезган киши ҳали бу тупроқдан қадами узилмай туриб, яна келишни ният қилади.

Бир сафар Тошпўлат ака билан Қорақўл туманига бораётганимизда, озгина гинахонлик қилиб қолди: «Аҳмаджон, ўтган йили зўр китоб чиқардим, гўзал шеърларимни киритдим. Сизга ҳам бир нусха юбордим, бошқа дўстларга бердим. Бир киши бир нима демасди-я. Жуда алам қилар экан...»

Гап қайси китоб ҳақида бораётганини билсам-да, қитмирик қилиб, сўрадим: — Қайси китобингизни айтаяпсиз, номи нима эди?

— «Қалам ва алам», — деди Тошпўлат ака билинар-билинемас хўрсиниб. «Алам» сўзи иккаламизни ҳам қулдириб юборди.

Аҳмаджон МЕЛИБОВЕВ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист

■ ҚАДР

РЎЗИБОЙ БОБО
ГИННЕСНИНГ РЕКОРДЛАР
КИТОБИГА КИРАДИМИ?

Қашқадарё вилоятидан Иккинчи жаҳон урушида 47 минг 51 нафар, шу жумладан, 95 нафар хотин-қиз қатнашган. Шундан 22 минг 77 нафари ўз юртига соғ-омон қайтган. Улар сафида қамашилик Рўзибой Сатторов ҳам бор. Отахон аини вақтда 115 ёшда.

— Сталинград фронтда ўқчи бўлиб хизмат қилдим, — дея эслайди у. — Қамалда бўлиб, оғир дамларни бошдан кечирган кезларимиз ҳамон ёдимда. Кўнларнинг бирида қаттиқ отишмадан сўнг ҳушимдан кетиб қолганман. Кўзимни очсам, атрофимда сон-саноксиз инсон мурдалари ётибди. Бундан бир неча дақиқа олдин ўз орзу-ниятларини сўзлаб берган Николайнинг кўзи очик ҳолда жонсиз ётганини кўриб, вужудим титраб кетди.

Ҳа, уруш, ўз номи билан уруш. У неча минглаб бегуноҳ инсонларнинг ёстигини қуритди. Кимдир отасидан, яна кимдир акаси, укаси, ёридан, энг яқин жигаргўшасидан ажралди.

Рўзибой Сатторов 1945 йили қадрдон қишлоғига қайтди. Элу юрт хизматига бел боғлади. Ўз ишига масъулият билан ёндашиш, ҳалол ва сидқидилдан қилинган меҳнатлари сабаб ҳурмат-эътибор топди.

— Ҳаётимдан розиман, — дейди Рўзибой ота. — Беш нафар фарзанднинг отаси, эллик саккиз нафар набира, қирқ икки нафар чевара, саккиз нафар эварани бобоси бўлдим. Уларнинг ардоғини ҳар дам ҳис этиб тураман. Қолаверса, давлатимиз эътиборида-миз. Мана, яқинда Президентимизнинг уруш ва меҳнат фахрийларига кўрсатаётган ғамхўрлигидан кўнглимиз тоғдек кўтарилди. Вилоят, туман ҳокимликлари, Жануби-ғарбий ҳарбий округ, мудоффа, давлат хавфсизлик, фавқулодда вазиятлар бошқармаси раҳбарлари, жойлардаги ҳарбий қисм зобит ва аскарлари биздан тез-тез хабар олиб туришибди.

— Ҳозир вилоятимизда 4 нафар Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси бўлиб, улардан Шахрисабз туманилик Саъдулла Жабборов 105 ёшда, қасбилик Хайрулла Шерматов 101 ёшда, Шахрисабз шаҳрилик Омон Бобоев 100 ёшда, — дейди Қашқадарё вилояти ҳокимининг фахрийлар бўйича маслаҳатчиси Январ Иноят. — Уларнинг ёши энг улғи Қамаш тумани, Мангит қишлоғида яшовчи Рўзибой Сатторов аини вақтда 115 ёшни қаршилади. Биз узоқ умр кўриб келатган юртдошимизни Гиннеснинг рекордлар китобига қиритиш учун тавсия бердик.

Зотан, ана шундай улўғ, табаррук инсонлар бор экан, ҳаётимиз гўзал, юртимиз фаровон бўлаверади.

Хусан ТЕМИРОВ,
журналист

101 Ёшли Нодир
ОТАНИНГ ОРЗУСИ

Польшадаги жангдaмиз. Қоп-қора осмон остида, қор босган далада ётибмиз. Совуқдан суяклар қақшайди. Тўққиз кундан бери тўйиб овқатланмаганмиз. Доимий ҳамроҳим — милтиғим қўлимда. Бир пайт тўсатдан қаршимда душман пайдо бўлди. Юрагим гўё уришдан тўхтагандай эди. Ўқ узишга чоғландим. Хаёлимда ўлдим, дедим, аммо... у ўқ узмади. Бир зумга кўзларимиз учрашди. Эҳтимол, у ҳам мен каби ёш бола, ҳаётдан умидвор ва онасини соғинган эди... Ортига қайтди. Бу бир дақиқалик инсонийлик эди...

Иккинчи жаҳон урушининг бу каби ғамгин ҳикоялари ҳали-ҳамон қалбларимизни титратади. Янгийўл тумани, Қовунчи қишлоғида яшовчи 101 ёшли Нодир Мансуров бугунги тинч ва осойишта кўнлар қадрини ўзқачча ҳис этади, чунки у ўша дахшатларни ўз кўзи билан кўрган. Биз Нодир ота билан суҳбатлашиш учун уйига йўлаб бордик.

— 1924 йилда туғилганман. Ўша машъум ёзни яхши эслайман. Оилада кенжа фарзанд бўлиб, ёш йигит эдим, — дейди Нодир ота. — Аксарият болалар қатори дарсликни кетмон тутқичига алмаштирдим. Полизларда туну кун ишлаб, рўзғорга қарашдим. Гарчи уруш юртимизда бўлмаса ҳам бахтиёр болаликни кўрмаганман. Акамни кўп қатори урушга кузатганимиздан кейин қийинчилигимиз янада ортди. Оиланинг бутун масъулияти менинг зиммамга тушди. Аммо урушнинг бадали фақат меҳнат

бўлса қанийди... 1942 йили уйимизга «қорахат» келди: акам Турдибой Сталинград остонасида шахид бўлганди. Онам ҳеч бўлмаса, Турдибойимнинг совуқ вужудини қучоқласам ҳам рози эдим, дея қуйинди. Акамдан битта қиз ёдгорлик қолганди. Бирок янгам кўп ўтмай оиламиздан бутунлай кетди. Жияним дардимизга малҳам бўлиб турган экан. Хонадонимизда хувиллаб қолди.

...1944 йил. Хужжат бўйича 18, росмана 20 ёшга кирганимда урушга қақиршиди. Онамнинг кўзларида ёш билан менга тўн кийдираётди, «Жон болам, юрагинг пок, ниятинг ҳалол бўлса, ўқ ҳам сени четлаб ўтади», деган гапи кечагидек қулоғим остида жаранглайди.

Урушга борганимиздан сўнг, аввало, ҳарбий тайёргарликдан ўтдик. Кейин эса жанговар ҳаракатга — Польшага жўнадик. Ўқчи полкнинг оддий аскари сифатида хизмат қилдим. Ҳар бир

отган ўқим, босган қадамимда ўша «қорахат»ни ёдга олдим.

Урушни эсласам, бир воқеани кўп хотирлайман... Ҳал қилувчи жанг кетаётганди. Снаряд ва миналар портлашидан ер ларзага келар, осмон қора тутунга бурканарди. Ҳозир ҳам кўзларимни юмсам, ўша портлашлар қулоғим остида жаранглайди. Ҳандақда душманга ҳужум қилишни кутиб ўтирган эдик. Ҳар бир сонияда ўлим чанг соларди. Тўрт кун давомида на овқат қўрдик, на уйқу. Аскарлар нихоятда чарчаган, аммо жон ширин, тупроқни чангаллаб ўтиришарди. Ҳамқишлогим Комил ака ёнимизга келиб тушган снаряддан оғир яраланди. Қони юзимга сачради. У сўнгги нафасини олаётганда жойимизни тарк этишга буйруқ бўлди. Афсуски, уни ҳеч бўлмаса қўмиш насиб қилмади...

Отахон оғир тин олиб, сўнг сўзини давом эттирди:

— Ғалаба яқин экан. Оғир йўқотишлардан сўнг Польшани душмандан тозаладик. Уруш нафақат ғалаба, балки йиллар давомида кўзда қоладиган ёш ҳам экан. Айниқса, боласини излаётган отани, «Дадам келадими?» дея онасидан сўраган мурғак болаларни кўрганимда, юрагим қайта аланга оларди.

Уруш тугаб, ғалаба эълон қилинган бўлса-да, ўқ овозлари тинмади. 12 май куни ҳам Чехословакиядаги жангларда қатнашдим. Совет армияси таркибида 1950 йилгача Европанинг вайрон бўлган шаҳарларини тиклаш ишларида хизмат қилдим.

Ватанга ёруғ юз билан қайтдим. Қовунчи қишлоғининг мусавфо осмони, меҳрли нгоҳлар ва тандирдан узилган иссиқ нон ҳиди урушнинг барча дахшатларини, бир зум бўлса-да, унуттирди. Афсуски, мен қайтанамда онам бундунда йўқ эдим...

Ғамни меҳнат аритади, деганлари рост экан. Ўзимни юмушга урдим. Янгийўлдаги ёғмои қомбинати, консерва, биохимия заводларида узоқ йиллар ишладим. 1974 йилда «Хур-

мат белгиси» ордени билан, кейинчалик кўплаб медаллар билан тақдирландим.

Тақдирнинг менга меҳрибонлигини қаранг, Амина исмли садақотли аёл билан ҳаёт йўлимни боғладим. Бир умр бир-биримизга елкадош бўлдик. Гарчи фарзандимиз бўлмаса-да, биргалиқда яхши умр кечирдик. Афсуски, аёлим 74 ёшида вафот этди. Бу айрилиқдан сўнг анча пайт ўзимга келопладим. Кексаликнинг ёлғиз йиллари бунчалар оғир ўттишини ва Яратган эгам умримни бу қадар узун қилишини билмагандим.

Ёлғизланиб қолганимдан сўнг, атрофимда яна бир меҳр қўрғони пайдо бўлди. Жияним Ҳафизахон ва унинг турмуш ўртоғи фарзандсизлигимни билдиришмапти. Ҳурмат-иззатда умргузаронлик қилиялман. Қўни-қўшни, маҳалла-қўй ҳолимадан доим хабар олади.

Муस्ताқиллик йилларида фахрийларга эътибор янада кучайди. Мен «Шўхрат» медални билан тақдирландим.

Бугунги дориламон кўнлар қадрига етиш керак. Уруш даврида бундай тинч-осуда ҳаётни орзу қилиш эмас, ҳатто тасаввур этишининг ўзи мушкул эди. Тиним билмасдик. Совуқда музлаб қолмаслик учун қалин қорни қазиб, остига ётиб жон сақлаганмиз. Бугунги ёшларга шуларни айтсангиз, худди эртак тинглаётгандек бўлади, — дейди Нодир ота. —101 ёшда инсонда орзу бўладими, деб сўрадингиз. Ҳа, бўлади. Энг катта орзуларимдан бири — Юртбошимиз билан учрашиш. Аллоҳ умр берса, бу ҳам амалга ошишига ишонаман.

Хонадонни тарк этар эканмиз, Нодир ота юртимиз тинчлиги, давлатимиз раҳбарининг оқилона сиёсатини алқаб дуо қилиб, шундай деди: «Урушни биз қўрдик, сизлар асло қўрманг! Тинчликнинг қадрини уруш кўрганлар биллади».

Феруза РАҲИМОВА,
Қувонч ТУРАЕВ (фото),
«Ishonch» мухбирлари

ФАХРИЙЛАР КАСАБА УЮШМА ЭЪЗОЗИДА

— 88 ёшимда касаба уюшмалари томонидан ташкил қилинган тадбирда иштирок этаётганимдан хурсандман, — дейди узоқ йиллар таълим тизимида самарали фаолият кўрсатиб, эндиликда кексалик гаштини сураётган Муҳаббат Берегина. — Дугоналаримни, шогирдларимни кўрдим. Янгиликлардан хабардор бўлдим. Ташкилотчиларга минг раҳмат!

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Урганч шаҳар кенгаши томонидан Ўзбекистон касаба уюшмалари ҳаракатининг 120 йиллиги муносабати би-

лан ташкил қилинган «Фахрийлар касаба уюшмалари эъзозиди» номли давра суҳбати йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Тармоқ касаба уюшмаси Республика кенгашининг Хоразм вилояти бўйича масъул ташкилотчиси Муяссар Раҳимова касаба уюшмаларидаги янгиликлар, имкониятлар ҳақида гапириб берди.

— Қарийб ўн беш йил давомида Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Хоразм вилояти ташкилотига раҳбарлик қилдим. У кезларда ҳозиргидек

шароитлар йўқ эди. Касаба уюшмалари томонидан Меҳнат ва ижтимоий муносабатлар академияси ташкил қилинганини эшитиб, жуда хурсанд бўлдим. Билимли мутахассислар касаба уюшмаларини халққа янада яқинлаштиради, — дейди меҳнат фахрийси Майра Абдураҳмонова.

Тадбир давомида фахрийларга эсдалик совғалари топширилди. Шунингдек, касаба уюшмалари ҳаракатининг 120 йиллиги муносабати билан ташкил қилинган эсселар ва видеороликлар тан-

ловларининг шаҳар босқичи ғолиблари тақдирланди. Шогирдлари, ўзлари халқаро олимпиадаларда юкори натижаларни кўрсатган ўқитувчилар ҳам муносиб рағбатлантирилди.

Ҳафталик доирасида бу каби маънавий-маърифий тадбирлар, спорт мусобақалари кўллаб ўтказилмоқда.

Сафаргул БЕРДИЕВА,
Таълим ва фан ходимлари
касаба уюшмаси Урганч
шаҳар кенгаши раиси

■ ДИЛДАГИ ГАПЛАР

суратларини ва Гродно опам ҳақидаги ҳужжат-маълумотларни олиб, Беларуссияга борганида тегишли жойга топширган. Бир оз вақт ўтгандан сўнг, Гродно опамга Беларуссиядан таклифнома келган. Унда ёзлишича Беларуссиянинг фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 40 йиллиги байрамига таклиф этилган эди. Раҳим поччам билан Гродно опам Беларуссияга бориб, тадбирда қатнашиб келишган.

2005 йилда Беларуссиядан опамга иккита китоб келган. Биринчиси — 1997 йил Гродно нашриётида чоп этилган «Июнь 1941 г.» китоби. Ушбу хотира китобида Ғани амаким бедарак йўқолганлар рўйхатида берилган экан. Иккинчи китоб — Ираида Ефимовна Макееванинг 2005 йил яна ўша Гродно нашриётида босилган «Эхо июня 41-го» асари. Мазкур китоб муаллифнинг дастхати билан тақдим этилган эди. Ушбу китобнинг бир varaғида Гродно опам ва Ғани амакимнинг суратлари билан қисқача маълумот берилган.

Гродно опам китобларни олиб жуда хурсанд бўлган эди. Опам ислари билан икки давлат ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатлик ришталарини янада боғлаган бўлсалар, не ажаб!

Опам айна неваралар даврасида роҳатда яшаётган бир пайтда — 2024 йил 18 январда, 84 ёшида оламдан ўтди.

Ҳар йили 9 май — Хотира ва қадрлаш куниди фарзандларим, невараларим, эвараларим билан Хотира майдонида борамиз. У ердаги зарҳал харфлар билан битилган металл тахталарда менинг уч нафар амакимнинг исм-шарифлари ҳам бор. Уларни кўзимда ёш билан ўқийман.

Таълим соҳасида фаолият олиб борган пайтларим ушбу муқаддас хиёбонда уруш фахрийлари ва ўқувчиларим билан очик дарслар ўтганман.

Фарзандларим, невараларим ва эвараларимга тарихимиз, аجدодларимиз ҳақида ҳикоя қилиб, уларда Ватанимизга, халқимизга, яқинларимизга бўлган муҳаббатни оширишга ҳаракат қиламан.

Мотамсаро она ҳайкалига боқар эканман, онанинг маънос, ўйчан қиёфасида уч фарзандини жангдошларда йўқотган Сожида бувимни кўргандек бўламан. Аста ўриндиққа ўтириб шахид кетган барча ватандошларимиз ва уч нафар амакимнинг хотирасига Қуръон тиловат қиламан.

Хотира майдонида кўллаб кабутарларни учратамиз. Уларга меҳр билан қарайман. Невара-эвараларим кабутарларга дон сочадилар. Албатта, кабутарлар тинч жойда юради, учadi.

Илоҳим, Янги Ўзбекистониимизнинг мусаффо осмонида тинчлик рамзи бўлган кабутарлар, сайроқи қушлар ҳамиша эркин парвоз қилаверсин! Бутун жаҳонда тинчлик барқарор бўлсин!

Гулжамил АЪЗАМЎЖАЕВА,
Ўзбекистон Республикаси
Халқ таълими аълоҳиси

■ Ўқув курси

ОИЛАВИЙ ҲАЁТ САБОҚЛАРИ

Оилада она, келин, аёл сифатидаги ўрни мустаҳкам, билимли табарруқ зот келгусида юртга хизмат қилувчи баркамол авлоднинг устозидир.

Чирчиқ давлат педагогика университетида ўйла қўйилган «Оилавий ҳаёт сабоқлари» ўқув курси айнан шу мақсадга хизмат қилмоқда, десак, хато бўлмайди. Жорий йилнинг охиригача икки йил давомида ташкил қилинган мазкур курс ўқил-қизларимизни ҳаётга тайёрлашнинг маънавий-маърифий асосларини яратишда муҳим аҳамият касб этишига шубҳа йўқ. Унинг мавзулари оилада соғлом муҳит яратиш, турмуш ўртоғининг феъл-атворини тушуниш, молиявий масъулият, фарзанд тарбияси, қайнона-қайнота билан мулоқотда маданиятли ва ҳушмуомалали бўлиш каби жиҳатларни қамраб олган. Ўқув дастурларидан тотув оила қуришда ҳаётий кўникмаларни мустаҳкамлаш, оилавий ажримлар олдини олиш, самимий муносабатларга асосланган соғлом муҳит яратиш каби долзарб масалалар ўрин эгаллаган. Ҳар бир дарсда оилавий ҳаётнинг турли жиҳатлари саҳнавий тарзда ёритилишига катта аҳамият берилган.

Машғулотлар университетнинг тажрибали профессор-ўқитувчилари томонидан олиб бориляпти. Шу жараёнда талаба-қизларга оиладаги маънавий-ахлоқий қадриятларга амал қилиш, оила аъзолари ўртасидаги ишонч ва ҳурмати сақлаш муҳимлиги алоҳида тушунириляпти. Ўз навбатида, ёшлар жамиятда ижтимоий муносабатларга қиришишда нималарга эътибор қаратишлари лозимлиги ўргатиляпти.

Ўқишга ва оилавий ҳаётга боглиқ янги билимлар шарофати ўлароқ, талабалар ўзларида илҳом, куч-қувват ва билим олишга рағбат сезишляпти. Хусусан, Асила Авазова оилавий муносабатлар ва фарзанд тарбиясини бошқариш бўйича берилган сабоқлар зарур кўникмаларни ўргатишга, бахтли оила қуришга ёрдам беришга ишончи қомил эканини эътироф этса, Чаросхон Бектаева оила қуришдаги қийинчиликларни енгишда асқатадиган билимларни олаётганини, оиладаги меҳр-оқибат ва ишончни сақлаш, фарзандларга намуна бўлиб, уларни тўғри тарбиялашни ўрганаётганини таъкидлайди.

20 соатлик курс 20 та долзарб ва ҳаётий ривоятлар, ҳикматлар билан бойитилиб, талабаларнинг фикрлаш ва таҳлил қилиш қобилияти ривожлантирилмоқда. Масалан, «Рашк муҳаббат белгисими?» дарсида ҳиссиётлар бошқаруви ва ишончни мустаҳкамлаш муҳокама этиляпти. «Фаросатли келин — ғийбатдан йироқ» мавзусида жамиятдаги ахлоқий мезонлар ва тил маданияти таҳлил қилинади. «Она бўлишга тайёрмисиз?» деб номланган машғулотлар ёш қизларни оналик масъулияти билан таништиради. «Оила ҳаловати — жамият тараққиёти. Оиланинг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти», «Никоҳнинг моҳияти ва аҳамияти», «Оилавий сирларни сақлаш ва оила аъзолари орасида ишончни мустаҳкамлаш», «Қайнона-қайномага яхши муносабатда бўлиш сирлари», «Тадбиркорлик ва тежамкорлик — оилада молиявий мустақиллик ва бизнесни бошлаш» каби муҳим мавзуларда олиб борилаётган сабоқлар талабаларни оила масаласига жиддий ва масъулият билан қарашга ундайди.

Зеро, аёл — она, аёл — устоз, аёл — тарбиячи. У маънавиятли бўлса, жамият ҳам маънавиятли бўлади. Шу жиҳатдан қаралганда, мазкур курс нафақат алоҳида шахс, балки келажак авлод учун ҳам хизмат қилувчи улкан маънавий инвестиция саналади. Бугунги таълим фақат дарс эмас, ҳаёт мактаби бўлиши керак. Биз университетимизда олиб борилаётган ишлар келгусида яхши натижалар беришига ишонамиз.

Самариддин ҚОРАЕВ,
Чирчиқ давлат педагогика университети ёшлар масалалари ва маънавий-маърифий ишлар бўйича биринчи проректори

■ МУТОЛАА

КИТОБ ЎҚИШНИНГ ФОЙДАЛИ ЖИҲАТЛАРИ

Китоб ўқишнинг билим олиш, шахсий ривожланишдаги аҳамияти ҳақида ҳаммамиз яхши биламиз. Шу боис кўпроқ мутолаа қилишга интиламиз ва фарзандларимизни ҳам бунга ундаб турамиз. Қуйида китоб ўқишнинг яна бир қатор фойдали хусусиятлари ҳақида айтиб ўтмоқчимиз.

Билим манбаи. Китоблар тарихдан тортиб замонавий технологияларгача бўлган маълумот ва манбаларни ўз ичига олади. Ўқиш орқали инсон янги ғоялар ва билимлар билан танишади, кўникмаларини ривожлантиради.

Фикрни ривожлантириш. Китоб ўқиш мияни фаол ҳолатда сақлайди. Мантикий фикрлаш, тушуниш ва таҳлил қилиш қобилиятини оширишга ёрдам беради.

Стрессни камайтиради. Ишдан кейин китоб, жумладан, бир яхши роман ўқиш стрессни камайтиришнинг самарали усулидир. Ўқиш инсонни янги дунёга олиб киради ва муаммолардан чалғишига ёрдам беради.

Тил ва нутқни такомиллаштириш. Китоб ўқиш инсоннинг тил бойлигини оширишда ва нутқини яхшилашда муҳим роль ўйнайди. Ҳар бир янги сўз, ўқилган жумла инсоннинг тили ва ифодалаш қобилиятини ривожлантиради.

Тушунча ва эмпатияни ошириш. Китоблар турли характерлар ва вазиятлар орқали инсон ҳиссиётларини ўргатишга ёрдам беради. Бу, ўз навбатида, бошқаларни тушунишга ва уларга нисбатан эмпатия ҳиссини ривожлантиришга кўмаклашди.

Узоқ муддатли хотирани яхшилади. Ўқиш жараёнида инсон кўп маълумотларни эслаб қолиши керак. Бу эса хотирани мустаҳкамлашга хизмат қилади ва мия фаолиятини яхшилади.

Соғлиқ учун фойдали. Тадқиқотлардан маълум бўлишича, китоб ўқиш қайғу ва ташвиш даражасини камайтириб, юрак ва асаб тизимини тинчлантиради.

Мотивация манбаи. Ўзгаришга интилетган ёки мақсадларига эришмоқчи бўлган инсонлар учун китоблар катта мотивация манбаи бўла олади. Ҳаётий тажрибалар, муваффақиятга оид ҳикоялар ва ўзгаришлар ҳақида ўқиш ўз мақсадларига эришиш учун илҳом беради.

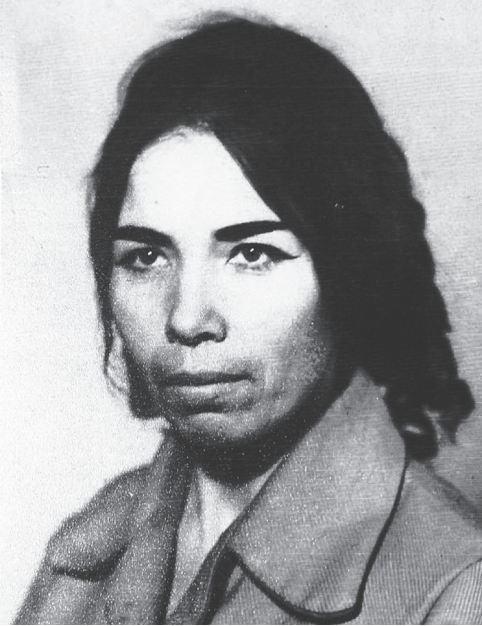
Бир сўз билан айтганда, китоб ўқиш нафақат билим ва маълумот олиш манбаи, балки инсон ҳаётининг бошқа кўллаб жиҳатларини яхшилашнинг ҳам зарурий омилidir.

Холмирза МЕЛИБОВЕВ,
Баҳмал тумани
Ахборот-кутубхона марказининг
ахборот-кутубхона технологиялари
бўйича мутахассиси

Ғани амаким 1939 йилда Армия сафига ҳарбий хизматга қақирлиб, Беларуссия Республикасининг Гродно шаҳрида хизмат қилган. Хизмат пайтида Сожида оналаридан қиз фарзандли бўлгани ҳақида хат олади. Хатни ўқиб, чексиз хурсанд бўлади. Лекин 1941 йил 21 июнда уруш бошланганида Беларусь ерларини фашист босқинчиларидан қардор бўлиб, Гродно шаҳридаги ҳарбий госпиталга тушади. Госпиталда ётган пайтларида рафиқасига ёзган хатида: «Мен Гродно шаҳридаги ҳарбий госпиталда оғир ярадор бўлиб ётибман. Фашист босқинчилари бостириб келмоқда. Азизам, Ҳабиба, сендан илтимос, шу ерда ўлсам, фарзандимизнинг исмини Гродно қўйинлар», деган эканлар. Дарҳақиқат, Ғани амакимнинг ушбу хати сўнгиси бўлди. У кишининг васиятларига қўра, қизчага Гродно деб исми қўйишди.

Сожида бувим урушдан сўнг Москва шаҳридаги вафот этган ва бедарак йўқолган жангчилар таркиби ҳисоби бошқармаси бошлиғига қидирув хатини ёзган. Москвадан келган жавоб хатида Ғани амакимнинг охириги манзили Гродно шаҳри дала қутиси 151, 130-булинма эканлиги, бедарак йўқолганлар рўйхатидалиги ёзилганлиги.

Гродно опамни Сожида бувим: «Ўғлимдан қолган ёдоргинам», деб дадамнинг ёрдамида тарбиялаб вояга етказганлар. Ойиси бошқа турмуш қилиб кетган. Гродно опам дадамни «ада», деб эрканлиб қақирардилар.

Опамнинг орзулари шифокор бўлиш эди. 1957 йилда мактабни тугатиб, ҳужжатларини ТошМИга топширган. Бироқ ўша йили кира олмаган. Ниҳоят, олтинчи йили имтиҳонлардан муваффақиятли ўтганларидан сўнг «Мандат» комиссияси аъзоларидан бири: «Нима учун исминиз Гродно», деб сўраганида опам кўзларида ёш билан: «Менинг отам Гродно шаҳрида, жангда ҳалок бўлган», деб жавоб берган. Шунда ҳамма комиссия аъзолари: «Сиз ўқишга қабул қилиндингиз, табриклаймиз», дейишган экан.

Сожида бувим билан дадам Гродно опамни Раҳим исми йигитга турмушга узатишди. Кейинчалик дадам опамни уйли-жойли қилди.

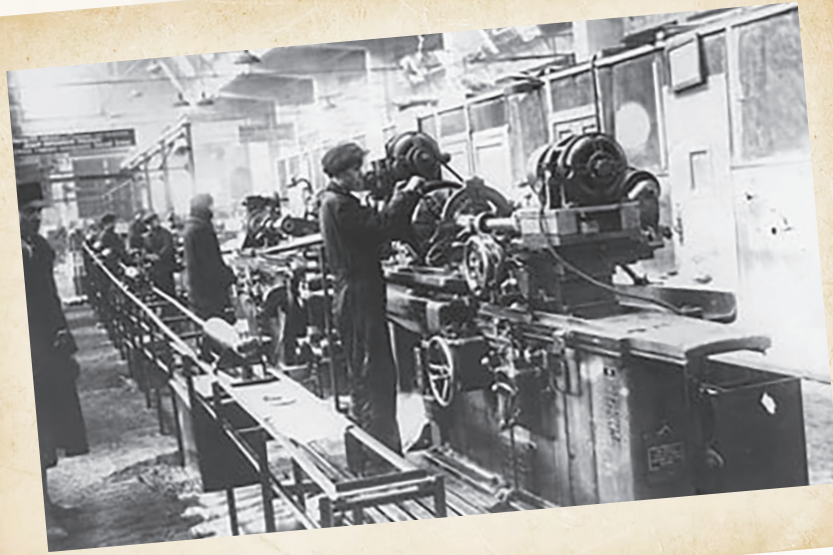
Йиллар ўтиб Гродно опам оддий шифокордан то бош шифокор даражасига етиб, тиббиёт соҳасида эллик йил ҳормай-толмай эл хизматида бўлди.

Раҳим поччамнинг бир беларус таниши бўлиб, унга Гродно опам ҳақида гапириб берган. Натижада, у киши опамнинг, Ғани амакимнинг

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ДАВРИДА

ТАДҚИҚОТ

Маълумки, Ўзбекистон Иккинчи жаҳон урушида фаол иштирок этган ва фашизм устидан қозонилган ғалабага муносиб ҳисса қўшган. Уруш йилларида халқимиз кўрсатган қаҳрамонлик, жасорат ва мардлик намунаси биз учун ҳақиқий жасорат мактаби ва гуруҳ манбаи ҳисобланади. Бу абадий қадриятларнинг аҳамияти вақт ўтиши билан тобора ортиб бормоқда. Шу боис 9 май — Хотира ва қадрлаш кўни сифатида кенг нишонланишида ҳам бисёр ҳикмат бор. Мамлакатимизда Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлганлар хотирасини улуғлаш ва ёъозлаш, фашизмга қарши жанглар ҳамда меҳнат фронтида жонини фидо қилган фахрийларга алоҳида эътибор ва ҳурмат кўрсатиш эзгу анъанага айлангани ана шу ҳикмат ва қадриятлардан биридир.

Ўзбекистон касаба уюшмалари ҳам фашизм устидан ғалабага бекиёс ҳисса қўшган. Машъум урушнинг бошланиши кўплар қатори касаба уюшмаларининг зиммасига ҳам улкан масъулият юклади. Ўша даврнинг мураккаб шароитларида касаба уюшмалари олдида асосий ва долзарб вазифалардан бири — ишчиларни фронт буюртмаларини бажаришга сафарбар қилиш, ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш эди. Бу масаладан касаба уюшмалари четда туриши мумкин эмасди. Урушнинг биринчи кунларида ноқулай давлат муассасалари ва саноат корхоналарида касаба уюшмалари фаоллари йиғилишлари, фабрика- завод ва маҳаллий кўмиталарнинг кенгайтирилган мажлислари ўтказилиб, ташкилот фаолиятини уруш шароитларига мос равишда қайта ташкил этиш, ишчилар ва аҳолининг ҳарбий ҳолатга ва ҳарбий ишларга тайёрлаш масалалари муҳокама этилди ва зудлик билан амалий ишга киришилди.

Хўш, касаба уюшмалари томонидан қандай ишлар амалга оширилди?

Аввало, ҳарбий-мудофаа ташкилотлари ихтиёрига ўз балансларида бўлган клублар, стадионлар ва бошқа биноларни тақдим этиб, уларни ҳарбий ўқув базалари сифатида фойдаланиш учун топширилди. Иккинчидан, корхона ва ташкилотларда ҳамшира ва санитария гуруҳларининг ўқув тўғрақлари ташкил этилди. Бу тўғрақларда 1941 йил июлдан 1944 йил апрелгача айнан касаба уюшмалари ёрдами билан 83 489 нафар аскар ва ҳарбий мутахассис тайёрланди, 6000 дан ортиқ захирадаги ҳамширалар, 20 мингга яқин санитария инструктори ва санитария гуруҳлари фаолияти йўлга қўйилди. 3 миллиондан ортиқ киши ПВХО (ҳаво-ҳимоя ва кимёвий ҳимоя) меъёрлари бўйича тайёрловдан ўтказилди.

Уруш бошланиши билан касаба уюшмалари асосий эътиборни ишлаб чиқаришни уруш саноатига мослаштиришга ва мудофаа маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажминини оширишга қаратишга мажбур эди. 1941 йил 25-26 июнь кунлари ипак саноати, пойабзал саноати, тикувчилар, металл буюмлари ва давлат муассасалари каби тармоқ касаба уюшмалари Тошкент ва Самарқанд вилоятларида йиғилиб, 10 соатлик иш кўнига ўтиш, завод ва фабрикаларни ҳарбий маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтказиш бўйича тезкор чоралар кўриш тўғрисида қарор қабул қил-

ди. Жумладан, Тошкент тепловоз таъмирлаш заводи касаба уюшма кўмитаси уруш бошланган илк кундан оқ фаоллар йиғилишини ўтказиб, заводни мудофаа маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ўтказиш бўйича касаба уюшмалари ролини муҳокама қилган, ишчи-ҳодимларни бирлаштириш, ихтирочилар, илғор ишчиларни сафарбар қилиш орқали меҳнат унвондорлигини ошириш ташаббусини кўтарган эди.

Деярли барча корхона ва ташкилотларда жамоа шартномалари қайта кўриб чиқилди, муддатидан олдин топшириқларни бажариш мажбуриятлари олинди. 1941 йил ёз ва куз ойларида кўп-лаб завод ва фабрикалар мудофаа маҳсулотлари ишлаб чиқаришга мослаштирилди.

Касаба уюшмалари олдидаги яна бир муҳим вазифа — эвакуация қилинган корхоналарни ҳудудларга жойлаштириш ва тезда ишга тушириш эди. 1941 йил 25 августда эвакуация қилинган корхоналарни жойлаштириш, монтаж қилиш ва ишга тушириш бўйича республика ҳукумат комиссияси, кейинчалик вилоят комиссиялари тузилди. Касаба уюшмалари ёрдамида ишлаб чиқариш майдонлари топилиди, керакли ускуна, ишчи кучи билан таъминланди. 93 та саноат ва транспорт корхоналари ускуналари Ўзбекистонга эвакуация қилинди. Улар ёрдамида 47 та янги завод ва фабрикалар барпо этилди, қолган ускуналар мавжуд корхоналарни кенгайтиришга хизмат қилди.

Эвакуация қилинган корхоналар қисқа вақт ичида ишга туширилди. Масалан, Сумск заводи Чирчиқ шаҳрида бир ойда монтаж-

чиқди. «Электробель» заводи беш ойда қайта тикланиб, фойдаланишга топширилди. «Электростанок», «Андижанмаш», «Қизил двигателъ» заводлари қисқа муддатда ишлаб чиқаришга ўтди.

Эвакуация қилинган 46 та завод ва фабрикада касаба уюшма ташкилотлари қайта ташкил этилди. Масалан, Чкалов номли, «Электробель», «Қизил Оқсой», «Ўзбексельмаш» ва бошқа корхоналарда касаба уюшмаси кўмиталари таркиби сайланди.

Касаба уюшмалари мамлакатимизда кучли мудофаа саноати шаклланишига катта ҳисса қўшди. Аввало, монтаж ишларини тез яқунлаш мақсадида қурувчи ва бошқа касб вакилларидан иборат ишчилар отрядларини шакллантириш ва уларни корхоналарга тақсимлаш, сафарбар этиш муҳим вазифага айланган бўлса, ишчиларни тураржой, болалар боғчалари билан таъминлаш, уларнинг маиший ва маданий шароитларини яхшилаш касаба уюшмаларидан катта куч ва салоҳият талаб этарди. Бу машаққатли вазифаларни касаба уюшмалари аъло даражада уддалади. Йирик корхона ва заводлар, жумладан, Чкалов номидаги авиазавод ҳам уч ой ичида ишлаб чиқаришни йўлга қўйди, биринчи самолёт тез орада фронтга юборилди.

1943-1944 йилларда республика касаба уюшмалари фаолиятида тизимлилик ошди, аниқ режалаштириш жорий этилди, ҳисобот-сайловлар ўз вақтида ўтказилди. 1943 йил 4 апрель кўни Фарҳод ГЭС қурилишида биринчи касаба уюшмаси конференцияси ўтказилди, 35 та цех кўмитаси тузилди. Касаба уюшмаси аъзолари сони муттасил ошиб борди, 1945 йил февралга келиб, 4579 нафар аъзо рўйхатга олинди.

Янги саноат объектлари қурилишида бўлгани каби малакали ишчиларни тайёрлаш, касбга ўқитиш ишларида ҳам касаба уюшмалари фаоллик кўрсатдилар. Жумладан, Фарҳод ГЭСда 950 дан ортиқ малакали ишчи тайёрланган бўлса, уларнинг 736 нафари ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитилди.

«Ангреншахтақурилиш» касаба уюшмаси кўмитаси 6000 нафардан ортиқ қончи ва қон қурилиши мутахассисларини ўқитди. Натижа қутулгандан ҳам аъло бўлди: 1944 йилда 36,5 минг тонна, 1945 йилда 103 минг тонна кўмир қазиб олинди.

1943 йилда Ўзбекистон металлургия заводи ишга туширилишида ҳам касаба уюшмаларининг ҳиссаси катта бўлди. Заводнинг илк кунларида 3000 нафардан ортиқ иш-

чилар касаба уюшмасига аъзо бўлдилар. Касаба уюшмалари иш унвондорлигини оширишга бор куч-ғайратларини сафарбар этди. Натижада С.Нурутдинов, Х.Фаниев каби илғор ишчилар Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлдилар.

Уруш йилларида Чирчиқ кимё комбинати, Кўкон суперфосфат заводи ва бошқалар ишга туширилди. Олмалиқ мис эритиш комбинати қурилиши бошланди. Кадрлар етишмаслиги сабабли касаба уюшмалари бу ерда ҳам янги ишчиларни касбга тайёрлашни йўлга қўйди.

Умуман олганда, касаба уюшмалари ёрдамида 1941-1945 йилларда 135 мингдан ортиқ малакали ишчи тайёрланди. Жумладан, 46460 нафар механизатор тайёрланган бўлса, шулардан 25 мингга яқини аёллар эди.

Уруш йилларида Ўзбекистон фронтга 4,8 млн. тонна пахта, 54067 тонна пилла, 1,28 млн. тонна дон, 48,2 минг тонна картошка ва сабзавот етказиб берди. Касаба уюшмалари фашистлардан озод қилинган ҳудудларга ёрдам юбориш ҳаракатларида ҳам ташаббусини ўз қўлларига олган эдилар. Жумладан, Харьков шаҳри аҳолиси учун куртка, матрас, ёстиқ, оёқ кийими тикилди.

1943 йил март ойда республика МТС ва совхозлари томонидан 1200 та трактор, 600 та уруғ экадиган сеялка ускуналари юборилди. Жумладан, Ставрополга 1142 та трактор, 400 та сеялка билан бирга, 1124 нафар тракторчи аёл юборилишининг ўзи ҳам касаба уюшмаларининг фаолияти самараси эди.

Бундан ташқари, эвакуация қилинганлар учун китоблар, кутубхона ускуналари, кийим-кечаклардан иборат 500 вагон озиқ-овқат ва маданий буюмлар юборилди.

Касаба уюшмалари корхона ва ташкилотларда фронт учун умумхалқ ёрдами ҳаракатида бошчилик қилдилар. Ишчилар 2-3 кунлик иш ҳақларини мудофаа жамғармасига бердилар. Умуман олганда, уруш давомида Ўзбекистон аҳолиси жуда кўп миқдорда облигация, қимматбаҳо буюмлар, тиллаларни фронт учун ҳада қил-

ди. Касаба уюшмалари-нинг Иккинчи жаҳон урушидаги энг катта хизматларидан яна бири уруш ҳудудларидан эвакуация қилинган аҳоли, жумладан, болалар ва қарияларни жойлаштиришдан иборат эди. Маълумки, уруш йиллари 1 млн. дан ортиқ одам, жумладан, 200 минг нафар болалар эвакуация қилинди. Шунга кўра, 100 та «Болалар уйи» очилди. Етим болалар учун болалар боғчалари, интернатлар ташкил этилди. Уларга 10 минг нафардан ортиқ болалар жойлаштирилди. 69 та ташкилот ва корхона 6000 нафардан зиёд болаларни тарбиялаш учун ўз қарамоғига олди.

Фронтдагиларнинг оилалари учун дам олиш масканлари, боғчалар, квартиралар ажратиш вазифаси ҳам касаба уюшмаларининг зиммасига тушди. 137 400 нафар ўғил-қиз болалар муассасаларига жойлаштирилди. 1943 йилда 50 минг нафари оромгоҳларда дам олдирилди. 56 034 нафар фронтчиларнинг оиласи уй-жой билан таъминланди. Улар учун 192 556 та квартира таъмирлаб топширилди.

Уруш шароитида клублар ва маданият саройлари касалхона ва ётоқхоналарга айлантирилган бўлса-да, қолганларда маданий-маърифий ишлар давом эттирилди. 1945 йилда 242 та клуб, 1329 та «Қизил бурчак», 198 та кутубхона, 857 та чойхона фаолият юритди.

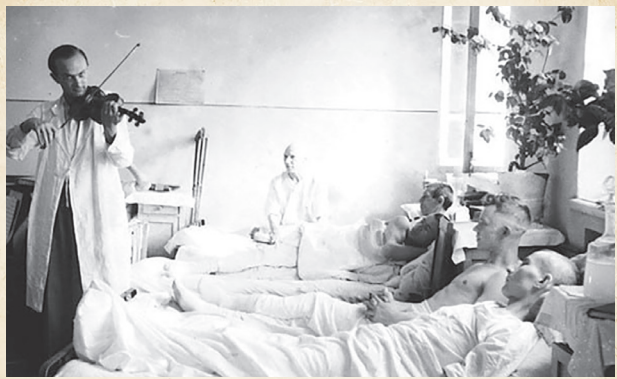
Клубларда илғор ишчилар билан учрашувлар, концертлар, таниқли ёзувчи ва актёрларнинг чиқишлари ташкил этилди. 1945 йилда Консерва саноати касаба уюшмаси томонидан 463 та маъруза, 955 та суҳбат, 83 та кеча, 120 та спектакль намоиши ўтказилди.

Касаба уюшмалари томонидан Самарқанд, Андижон, Бухоро заводларида ҳаваскорлар тўғрақлари тузилди. Урушдаги қийинчиликларга қарамай, халқнинг руҳияти ва кайфиятини кўтариш мақсадида минглаб концертлар ўтказилди.

Тошкент темир йўл касаба уюшмаси маҳсус маданий поезд ташкил этиб, лекторлар, тиббиёт ҳодимлари, кутубхоначилар, кино ва театр артистларини жалб этган эди.

Хулоса қилиб айтганда, Ўзбекистон касаба уюшмалари Иккинчи жаҳон уруши даврида ҳарбий сафарбарлиқни амалга ошириш ва оғир шароитда мамлакат иқтисодиётини кўтариш, фронт ортини мустаҳкамлаш, жангчи-аскарлар ва аҳолини руҳлантиришда фаол иштирок этиб, ғалабани таъминлашга улкан ҳисса қўшди.

Ҳаётжон ШАРИПОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси раиси
маслаҳатчиси

Архив суратлари

МЕТАЛЛУРГЛАР ВА МАШИНАСОЗЛАР ЗАКОВАТДА БЕЛЛАШДИЛАР

Мамлакатимизда турли соҳа вакиллари ўртасида интеллектуал салоҳиятни ривожлантирувчи ўйинлар тобора оммалашиб бормоқда. Жумладан, Ўзбекистон металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари ходимлари заковат мусобақасида ўз билимларини синовдан ўтказишди.

Ушбу турнир ёш ишчилар ўртасида республика миқёсида ҳар йили анъанавий тарзда ўтказиб келинади. Унда турли корхоналарнинг оддий ишчи-ходимлари ақлий салоҳиятларини ишга солиб, саволларга қўйилмақом қилиб жавоб беришгани бу соҳа вакиллари рақобат касбий маҳоратга, балки кенг дунёқарашга ҳам эга эканликларининг яққол исботи бўлди.

Мусобақанинг асосий мақсади соҳа ходимларининг интеллектуал салоҳиятини юксалтириш, сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ва маданий билимларини ошириш, бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш ҳамда ёшлар ўртасида билимларни эгаллашга интилишни кучайтиришдан иборатдир.

Турнир уч босқичда ўтказилиб, якуний республика босқичида Самарқанд, Хоразм, Андижон, Наманган, Фарғона, Жиззах, Навоий ва Тошкент вилоятларидан келган жамоалар ўз иқтидорларини намойиш этишди. Билим ва ақл-идрок, мантикий фикрлаш курашидаги завқ тадбирни янада фоллаштирдилар.

— Ходимлар ақлий-жисмоний, руҳий жиҳатдан ҳар томонлама етук бўлиши керак. Айнан заковат интеллектуал ўйини ходимларнинг билим салоҳияти юқори эканлигини, китоб ўқишга қизиқишини, янги изланишларга интилишини намойён қиладиган катта майдон бўлди, — дейди Металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси ўринбосари Шоикром Исроилов.

Қизғин баҳс-мунозараларга бой бўлган ва юқори кайфиятда ўтган тадбир якунларига кўра, «Jizzax ADM» корхонаси жамоаси фахрли 1-ўринни эгаллади. Ғолиб ва совриндорларга ташкилотчилар томонидан эсдалик совғалари топширилди. Мусобақанинг энг кичик иштирокчиси 19 ёшли Камрон Ҳожиакбаров ёш бўлишига қарамай, ўз меҳнат фаолиятини яхши бажариши, билими ва интеллектуал идроки билан бошқаларга ўрнак бўлаётгани алоҳида эътироф этилди.

Диёра РАВШАНОВА
«ISHONCH»

УЧАШУВ

НУРОНИЙЛАР ДАВЛАТИМИЗ ЭЪТИБОРИДА

Халқимиз «Қариси бор уйнинг париси бор», деб бежиз айтмаган. Кексалар — хонадонимиз кўрки. Дуогўй нуронийларимиз бор экан, юртимиз тинч-осойишта.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Қорақалпоғистон кенгаши узоқ йиллар касаба уюшмаларида фаолият юритган, ҳозирги кунда пенсияда бўлган улугъ ёшли нуронийларга ғамхўрлик кўрсатиш, уларнинг тажрибасидан самарали фойдаланиш ҳамда муносиб рағбатлантиришга бағишлаб йиғилиш ўтказди. Унда сўзга чиққанлар касаба уюшмалари фахрий-

лари соғлом турмуш кечиришлари учун шароитлар яратиш, уларни кадрлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ва галдаги чора-тадбирлар хусусида фикр-мулоҳазалар билдиришди.

Таклиф ва тавсиялар асосида галдаги вазифалар белгилан олindi.

Фотима АБДУРАИМОВА
«ISHONCH»

АНЪАНАВИЙ ҲАМЖИҲАТЛИК РУҲИДА

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Шаҳрисабз шаҳар кенгаши томонидан касаба уюшмалари ҳаракатининг 120 йиллиги муносабати билан «Уч авлод учрашуви» тадбири ташкил этилди. Унда мактабларда, касаба уюшмалари ташкилотларида раҳбарлик қилган меҳнат фахрийлари, касаба уюшмалари раислари ва ўқувчилар қатнашдилар.

Сўзга чиққанлар касаба уюшмалари тарихи ва ҳозир ишчи-ходимлар манфаатлари ҳимояси йўлида амалга оширилаётган ишлар ҳақида тўхталишди. Ёш ходимларга устозлик қилган Абдуғафур Назаров ҳамда Дилрабо Эшонбобоева ўз ҳаётий тажрибалари билан ўртоқлашди. Бундай учрашувлар касаба уюшмалари

фаолиятидаги давомийлик ва тажриба алмашувининг ёрқин мисоли бўлиб, ёшлар қалбида устозларга ҳурмат туйғуси янада мустаҳкамлашни эътироф этишди.

Умид ОРТИҚОВ,
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Шаҳрисабз шаҳар кенгаши раиси

Марҳамат,
ТИНГЛАНГ!

Эркин Воҳидовнинг
«Нидо» достони асосида радиотеатр

Режиссёр Жавлон Тошхўжаев.
Матни (муаллиф номидан)
Қодир Махсумов
ҳамда (она номидан)
Зайнаб Садриевалар ўқиган.

Ҳайқираман,
Тоғлар бағридан
Гумбурлаган садо келади,
Она-Ернинг оташ қаъридан
«Ўғлим!» деган нидо келади...

UZTELECOM

MyUZTELECOM ilovasida xizmatlar uchun to'lov qiling

MyUztelecom

va KESHBEKga ega bo'ling

ХИЗМАТЛАР ЛИЦЕНЗИЯЛАНГАН.

MUASSIS:

2007-yil 11-yanvarda
O'zbekiston Matbuot
va axborot atligligida
116-raqam bilan
ro'yxatga olingan.

«Ishonch» va «Ishonch-Doverie»
gazetalari tahrir hay'ati:

Qudratilla RAFIQOV
(tahrir hay'ati raisi),

Ulug'bek JALMENOVI, Anvar ABDUMUXTOROV,
Sayfulla AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV,
Qutlimurot SOBIROV, Suhrob RAFIQOV, Shohosim SHOISLOMOV,
Hamidulla PIRIMQULOV, Nodira G'OYIBNAZAROVA,
Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari),
Mehridin SHUKUROV (Mas'ul kotib — «Ishonch»),
Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib — «Ishonch-Doverie»)

Bosh muharrir
Husan ERMATOV

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart.
Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Bo'limlar:

Kasaba uyushmalari hayoti — (71) 256-64-69
Huquq va xalqaro hayot — (71) 256-52-89
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport — (71) 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash — (71) 256-85-43
Marketing va obuna — (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar:

Qoraqalpog'iston Respublikasi — (+998-99) 889-98-20
Andijon viloyati — (+998-99) 889-90-23
Buxoro viloyati — (+998-99) 889-90-31
Navoiy viloyati — (+998-99) 500-05-12
Jizzax viloyati — (+998-99) 889-90-34
Namangan viloyati — (+998-99) 213-09-66
Samarqand viloyati — (+998-99) 889-90-26
Sirdaryo viloyati — (+998-99) 889-98-55
Surxondaryo viloyati — (+998-99) 379-19-70
Toshkent viloyati — (+998-99) 600-40-44
Farg'ona viloyati — (+998-99) 889-90-24
Xorazm viloyati — (+998-99) 889-98-01
Qashqadaryo viloyati — (+998-97) 705-08-93

Navbatchi muharrir:

Abdunabi HAYDAROV

Musahhihlar:

Dilorom XUDOYBERGANOVA,
Umida XUDOYBERGANOVA

Sahifalovchi:

Hasan ABDUJALILOV

Bosishga topshirish
vaqti — 22:20

Topshirildi — 22:40

Bahosi kelishilgan narxda

Gazeta haftaning

seshanba,

payshanba va shanba

kunlari chiqadi.

Gazeta «Ishonch»ning

kompyuter markazida

terildi va sahifalandi.

Manzilimiz:

100165, Toshkent shahri,

Buxoro ko'chasi, 24-uy.

E-mail: ishonch

1991@yandex.uz

Nashr ko'rsatkichi: 133

Gazetaning

poligrafik jihatdan

sifatli chop

etilishiga

bosmaxona mas'ul.

Gazetaning yetkazib

berilishi uchun obunani

rasmilashrtirgan

tashkilot javobgar.

Umumiy adadi 32 449 ta

Shundan: 6 258 nusxasi

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik

kompaniyasi bosmaxonasi —

Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uyda;

18 276 nusxasi

«Erudit» MCHJ bosmaxonasi —

Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uyda;

7 915 nusxasi

«Poligraf-Press» MCHJ bosmaxonasi —

Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi,

236-«b» uyda chop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.

Hajmi 4 bosma taboq. Buyurtma G-511

1 2 3 4 5 6